

YENİ
DÖNEM
YENİ
TAKTİK

İŞÇİNİN SESİ YAYINLARI 56

**YENİ DÖNEM
YENİ TAKTİK**

İşçinin Sesi Yayınları 56

Nisan 1996

Printed by Multiline Systems Ltd.

**Bütün ülkelerin işçileri birleşin!
Karkêren hemû welatan yekbîn!**

İÇİNDEKİLER

Önsöz	9
I.Bölüm: 9.Kongre Kararları	
Açıklama	15
Kimlik Komisyonu Raporu	17
TKP Genel Sekreteri <i>Veli Dursun</i> 'un 9.Kongre'yi Açış Konuşması: "Gazi Direnişi Tüm Düşüncemizi Değiştirmiştir"	18
Kürt Sorunu Üstüne Karar	24
Alevilik Üstüne Karar	28
Sendikal Hareket Üstüne Karar	31
II.Bölüm: 9.Kongre Sonrası	
Genel Sekreter Yoldaş Değerlendiriyor	37
75.Yıl Konuşması	84
Komünistlerin Birleşmesinde Aranacak Ölçütler	97
Devrimci Cepheye Giden Yol ve TKP	110

ÖNSÖZ

1995 yılında yaşanan Gazi spontane ayaklanması, Türkiye'nin içine girdiği yeni dönemi hem gözler önüne serdi, hem de başlangıcı oldu.

Bu yeni dönemi de hazırlayan koşullar yine asıl olarak ekonomikti:

Enflasyon düşürülemiyor, Türk Lirası sürekli olarak değer yitiriyordu.

Çoğunluğuyla kısa-dönemli yüksek-faizli borçlanmalarla finanse edilen devlet bütçe açığı büyüyordu. Öyle ki, devletin günlük işlemlerini sürdürebilmek için, 1995 içinde, %180 faizle hazine bonoları çıkarılmıştı. Buna rağmen, bu korkunç faizli bonolar bile zaman zaman satılamıyordu. 1995 yılında bütçe açığı, hedefin %50 üzerine çıkarak 6.4 milyar dolara ulaşmıştı. 1996'da ise 9.3 milyar dolar olacağı tahmin edilmektedir.

Türkiye'nin döviz rezervleri, 1995'in son üç ayında, %25 bir düşüşle 12 milyar dolara inmişti.

1996 yılında ekonominin, büyümek bir yana, küçüleceği öngörülmektedir. Bunun işaretleri de gelmektedir. Türkiye'nin ikinci büyük otomobil üreticisi olan OYAK-Reno, satışların %50 düşmesi üzerine, Ocak ayında üretimi durdurdu ve 2500 işçiyi işten çıkardı.

Sosyal sigorta sistemi gerçek anlamda iflas etmiştir. 1995'de 1.6 milyar dolar olan zararın, 1996'da 3 milyar dolara çıkacağı tahmin edilmektedir.

Bu büyüyen ekonomik sorunların altında yatan ve onları daha da büyüten bir olgu olarak, devletin Kürt halkına karşı yürüttüğü iğrenç savaşı da vurgulamak gerekir. Devletin son 10 yılda bu savaşa harcadığı para, 74 milyar dolar olarak tahmin edilmektedir. Devletin, eğitim, sağlık gibi yaşamsal önemdeki alanları ihmal etmesinin en önemli bir nedeni, her yıl tüm gelirlerinin %33'ünü kirli savaşa harcamasıdır.

Ortamdan en büyük zararı alt ve orta sınıflar görmektedir. İkinci Dünya Savaşı'nın biriki yılı dışarda bırakılırsa, Cumhuriyet tarihinde ilk kez kentlerde ekmek kuyrukları oluşmaktadır.

Aynı zamanda, toplumda derin bir kimlik sorunu gelişmektedir. Türkiye toplumu, Türk-Kürt, İslamcı-Laik, Alevi-Sünni olarak, etnik, kültürel ve ideolojik çizgiler içinde bölünmektedir. Bu bölünmelerin de altında ekonomik gerçekler yatmaktadır.

Türkiye son 30 yılda olağanüstü gelişmiş ve büyümüştür. Ancak, emperyalistleşme aşamasına dayanmış ama emperyalistleşemeyen Türkiye'nin müzmin sorunu olan kaynak (sermaye) kıtlığı hiç azalmadan sürmektedir. Dolayısıyla bu büyüme hiçbir yapısal sorunu çözememiş, tersine hepsini derinleştirmiştir. Üstüne üstlük, halkta da daha iyi

yaşama özlemini arttırmıştır.

Türkiye'nin olağanüstü büyük ekonomik sorunlarıyla ancak güçlü bir siyasal iktidar boğuşabilir. (Böyle bir iktidarın da sorunları çözebileceği garanti değildir.) Ama tam da bu büyüyen ekonomik sorunlar, burjuva siyasal yapısını ufaltmaktadır. Uzun yıllar için, güçlü bir iktidar ufukta görülmemektedir. Tersine, ufukta görülen, koalisyonlar, azınlık hükümetleri, güçsüz yönetimlerdir. Dolayısıyla, durum giderek 1980'i daha fazla anımsatır olmaktadır. Hem de çok daha üst bir düzeyde. Önümüzde sıcak, çok sıcak bir dönem açılmaktadır.

Bu durum devrimci harekete büyük görevler yüklemektedir. Birlik ve ortama uygun yöntemlerle mücadele günün belgisidir.

TKP, Gazi ayaklanmasının su yüzüne çıkardığı bu gerçekleri, 1995 9. Kongre'sinde değerlendirmiş ve tüm mücadele taktiğini değiştirmiştir.

Ancak, uzun yıllar başka bir davranış biçimiyle çalışmış olan örgütün yeni mücadele yöntemlerini bir anda ve başarıyla uygulamaya başlaması beklenemez. Yeni taktiği özümseme, hazırlık, kaynak oluşturma ve en önemlisi, döneme uygun savaştı ruhunu geliştirme belirli bir zaman sorunudur.

9. Kongre'den bu yana bir yıl geçti. Bu süreci değerlendirdiğimizde, partinin bazı bölümlerinin yeni mücadele çizgisine başarıyla uyarlandığını, bazı örgütlerin ise bu başarıyı gösteremediğini

YENİ DÖNEM YENİ TAKTİK

görüyoruz. Çok şeyi değiştirdik, çok alanda adımlar attık ve eksiklerimizi daha iyi kavradık.

Şimdi, tüm parti örgütünün kapsamlı bir değerlendirme ve kişiselleştirmekten kaçınarak eleştiri-özeleştiri yapmasının zamanıdır. Amaç, 9. Kongre kararlarının partiye tam anlamıyla mal edilmesidir.

Elinizdeki kitap bu amaçla hazırlanmıştır.

Haydi, savaşkan, ölümsüz TKP'yi yaratmada bir adım daha ileriye!

R.Yürükoğlu, Nisan 1996

I.BÖLÜM
9.KONGRE KARARLARI

AÇIKLAMA

Türkiye Komünist Partisi 9.Kongre'si toplandı. Kimlik Komisyonu raporunun okunup onaylanmasıyla başlayan 9.Kongre'de dünya ve Türkiye işçi sınıfının devrim ve sosyalizm mücadelesinde düşen şehitleri anısına saygı duruşu yapıldı, TKP Marşı okundu.

Kongre Divanı'nın oluşturulmasının ardından MK Raporu'nun okunmasına geçildi. Genel Sekreter Veli Dursun yoldaşın yaptığı konuşmadan sonra, tartışmalar bölümünde 8.Kongre'den bu yana dünya ve Türkiye'de meydana gelen gelişmeler, partinin izlediği çizgi, önümüzdeki dönemin ne tür bir çizgiyi gerektirdiği gibi sorunlar ele alındı. MK Raporu ve Genel Sekreter yoldaşın konuşması onaylandı.

Partinin izlediği taktik çizgide değişikliğe gidilmesinin zorunluluğuna dikkat çekilen 9.Kongre'de, yapılan değerlendirmelerin ışığında, başta Kürt Sorununda Bugün Varılan Nokta Üstüne

Karar, Alevilik Üstüne Karar, Sendikal Hareket Üstüne Karar olmak üzere bir dizi karar alındı. Parti Programı'nda bazı değişikliklere gidilirken, Parti Tüzüğü'nün çeşitli maddeleri yeni dönemin gereksinimleri doğrultusunda değiştirildi.

Oybirliğiyle Merkez Komitesi'ni seçen TKP 9.Kongresi, Veli Dursun yoldaşımızı da yeniden Genel Sekreterlik görevine oybirliğiyle getirdi.

Kongre, delegelerin Enternasyonal Marşı'nı okuması ile sona erdi.

TKP 9.Kongresi

KİMLİK KOMİSYONU RAPORU

Tüzüğümüz gereğince 9.Kongre'nin en geç ... tarihinde toplanması gerekiyordu. Kongre öncesinde örgütlerde yapılan toplantılarla delegeler belirlenmiştir. Doğal oy hakkına sahip Merkez Komite üyeleri ile birlikte 9.Kongre'nin delege bileşimi şöyledir:

Merkez Komite üyeleri ile birlikte oy hakkına sahip toplam 47 delege vardır. Bu delegelerin 13'ü MK üyesi, 34'ü seçimli delege dir. Böylece Türkiye Komünist Partisi 9.Kongre'sinde toplam oy sayısı 47'dir.

9.Kongre'de MK'ya bağlı 5 büro ve 12 bölge örgütü olmak üzere toplam 17 parti örgütü temsil edilmektedir.

Kimlik Komisyonu

TKP Genel Sekreteri *Veli Dursun*'un
9.Kongre'yi Açış Konuşması

GAZİ DİRENİŞİ TÜM DÜŞÜNCEMİZİ DEĞİŞTİRMİŞTİR

Türkiye için birinci saptamamız şu olmalıdır: Türkiye sosyalizme hazır olmayan bir ülkedir. Oysa bazı devrimci örgütlerin programlarına bakıyoruz: "İktidarı alacağız, üretim araçlarını devletleştireceğiz ve sosyalizmi kuracağız" diyor. Üretim güçlerinin, üretim ilişkilerini belirlemedeki temel rolünü anlamıyor. Üretim ilişkilerini değiştirerek üretim güçlerini değiştirmeyi ve sosyalizme hazır olmayan bir ülkede sosyalizme varmayı hayal ediyor.

İkinci saptamamız şudur: Hızla karşı-devrim geliyor. Kürt halkını, Alevileri ve işçi sınıfını karşısına alarak geliyor. Devlette MHP'nin bu kadar güçlü olduğunu hiç görmemiştik. Bunun yanında İslamcı siyasal hareketin, şeriatçılığın, sahte bir görünümle, devlet dışından devlete "karşı çıkışı" var. Gazi olayları, karşı-devrimin bir deneme provokasyonu ve devrimci demokrat güçlerin savunusu idi.

Üçüncü saptamamız şudur: Devlette kriz vardır.

Devrimci durum değil ama devlet bir kaos yaşıyor. Kürdistan'da yürüttüğü kirli savaş, devleti hem ekonomik, hem siyasal ve hem de psikolojik açılardan aşırı boyutlarda yıpratmaktadır. Karşı-devrimin yükselişinin altında yatan en önemli nedenlerden birisi budur.

Dördüncü saptamamız şudur: Karşı-devrime toplumda büyük bir tepki vardır. Henüz kanalize edilememiş, büyük ölçüde kendiliğinden bir tepkidir ve şimdilik savunma patlamaları biçimindedir. Fakat ortamın öyle bir mantığı var ki, bu savunma iyi örgütlenebilirse, bir anda karşı-devrimi ezebilir, iktidar yollarını açabilir. Gelmekte olan bir karşı-devrim var ama bunun karşısındaki potansiyel örgütlenebilirse, Gazi direnişinin de gösterdiği gibi, saldırıyı püskürtebilir ve yerel bir ayaklanmaya dönüşen Gazi örneği tüm ülkeye yayılabilir.

Demek ki, sosyalizme hazır olmayan Türkiye'de, ülkenin içinde bulunduğu koşullardan dolayı, devrimci güçlere iktidar yollarının açılacağı bir durum vardır. Gazi Ayaklanması gidişin tersine çevrilebileceğini gösteriyor. *Gazi, gelmekte olan karşı-devrimi nasıl tersine çevirebileceğimizi gösteriyor.*

Ülkede koşullar böyle olunca, bu kongreyle birlikte partimizin tüm taktik çizgisini değiştirmek zorundayız.

Geçtiğimiz dönem devrimci olanakların sınırlı olduğu bir dönemdi. Bu nedenle yığın çizgisi daha alt bir düzeyden geçiyordu. Partimiz de bu çizgiyi

yakalamayı hedefledi. Oysa bugün işler kızışıyor. Bunun nedeni karşı-devrimin yürümesidir ama bu tersine çevrilebilir. Gazi direnişi bunu göstermiştir. Artık taktiğimizi belirleyecek olgu budur. Önümüzdeki dönem sıcak bir dönem olacaktır.

Partimizin tüm taktiğini değiştirmemiz gerekir demek, parti örgütünün yapısını da değiştirmek gerekir demektir. Her örgütün yapısı, biçimi, o örgütün eyleminin içeriği tarafından belirlenir. Hiçbir örgütün eylemi başka, örgütsel biçimi başka olamaz. Fiili anlamda savaşkan bir örgüt haline gelmek zorundayız. Karşı-devrim geliyor, bunun karşısında fırsatlar da yükseliyor. Legal olanaklardan yararlanmak her zaman önemlidir, ama bugün illegal parti örgütünü güçlendirmek ana görevdir. MK küçültülmelidir. Türkiye Örgüt Sekreterliği (TÖS), *Örgüt Bürosu* adını almalı, MK üyeleri arasından seçilmeli, yurt-dışı yurt-içi tüm örgütler ona bağlanmalıdır.

MK Örgüt Bürosu, siyaset-eğitim vb.'yle değil, örgüt kurma, örgüte üye kazanmayla, örgütü militan mücadeleye sokmayla ilgilenmelidir. Başka misyonlar yüklenmemelidir.

Siyaset-eğitim-ideoloji işleri için, yine MK üyeleri arasından bir *Siyasal Büro* seçilmelidir.

Bölge komitelerinin otonomisi arttırılmalıdır. Merkezi olarak belirlenmiş bir çerçeve içinde, yerel çalışmalarında bunlara tam yetki verilmeli ve kendilerini ilgilendiren konularda Örgüt Bürosu'na ya da MK'ya danışma alışkanlığı

kaldırılmalıdır.

Bunun yanında legal olanaklardan da daha iyi yararlanmanın yollarını aramalıyız.

Ülkedeki durum güçlü bir komünist partisi istiyor. *Tek ve güçlü* bir komünist partisi istiyor. Küçük dükkanlarda ısrarın çok zararlı olacağı bir dönemdeyiz. Komünist partilerini teke indirmenin yollarından biri de birleşmedir. Hangi görüşlerin doğru olduğunu yaşamın kanıtlanması çok uzun bir süreçtir. Ama güçlü bir KP şu anın istemidir. Gelen fırtına zaten küçük dükkanları yerle bir edecektir.

(...)

Bir de silahın bugünkü mücadelede tuttuğu yer konusu var. Türkiye devrime yakın bir ülke değildir ve şuna katılıyorum: Silahı siyasal taktiklerin temeli yapmak, devrimci durum ortamı dışında son derece yanlıştır. Son yazımda da bunu vurgulamıştım. Ancak bu, Türkiye gibi bir ülkede, günlük yaşamda bile silahın yeri olmadığı anlamına gelmiyor. Dahası, Türkiye şu anda devrime uzak ama karşı-devrimin yaratacağı ortamla bir anda böyle bir olanak da doğabilir. Bir de Türkiye'nin tarihinden gelen bir alışkanlığı var, silah yaşamın içindedir. Öyle bir ülke ki, polis geliyor, tanyor. Latin Amerika'nın ve Afrika'nın bir-iki ülkesi dışında, polisin böyle açıktan adam öldürdüğü, faili meçhul cinayetlerin bu kadar yaygın olduğu bir ülke daha yoktur.

Biz silahı bugün siyasal mücadelenin temeli yapmayacağız ama mutlaka *bir çare* bulmak

zorundayız. Şiddetin yaşam biçimi olduğu bir ülkede, grevci işçiyi, emekçiyi, halkı savunmak için "sevenin kulu, sevmeyenin sultanı" olmak zorundayız. Bunu yapacak yöneticilere ihtiyacımız var. Buna hazır olan, bunu yapacak olan yöneticilerin göreve gelmesi zorunludur. Göreve talip olurken buna dikkat edilmesi gerekir.

Bugün 1-1,5 yıllık bir geçiş dönemindeyiz. Bu nedenle, *Program*'da köklü değişiklikler yapmaya gerek yok, bazı düzeltmeler yeterlidir. *Tüzük*'te yapılması gereken değişiklikler de formüle edilir.

Her konuda rotayı daha militan, daha sol kesimlere seslenmeye döndürmeliyiz. Sendikal mücadelede de, Alevi halkın mücadelesinde de yığınları sağa çekici anlayışlarla mücadele etmeli, *sınıfsal çizgiyi* öne çıkarmalıyız.

Alevi toplumunda birlik süreci geneliyle bir çizgiye oturmuştur. Dergah'ın, Temsilciler Meclisi'nin ve İzzettin Doğan'ın belirli güçleri var. Bu ayrımlar kalkmaz, çünkü büyük oranda sınıfsal ayrımları temsil ediyor. Bunun ötesini ideolojik mücadele ve sınıf mücadelesi sağlar. Birinci aşama (birlik, toparlanma aşaması) geneliyle kapanmıştır. Saflar netleşmiştir. Zaman kaybedersek, dinciler güçlenecektir.

Kürt sorunu da bu yeni dönemle birlikte bambaşka noktalara yükselebilir. Kürt halkının mücadelesinin bir anlamda şanssız bir eğrisi oldu. Kürt kalkınışı işçi hareketinin gerilediği, dolayısıyla devrimci hareketin de un-ufak olduğu bir

döneme rastladı. İşçi sınıfıyla, devrimci hareketle kucaklaşamadı, kalıcı barışın sağlanmasının önüne engeller düştü. Bu bir şansızlık oldu. Kürt-Alevi-İşçi sınıfı kalkınışı birlikte olsaydı, şimdiye siyasal coğrafya değişirdi.

Kürt halkının mücadelesi haklıdır, meşrudur. Kürdistan Türkiye'nin iç sömürgesidir ve Kürt halkı kendi kaderini belirleme hakkının amasız-fakatsız sahibidir. Ve Türkiye'nin önündeki adım Kürt halkının kaderi ile kopmaz biçimde bağlıdır.

Gazi olayları tam bir laboratuvarıdır. Yerel bir ayaklanmadır. Gazi direnişi tüm düşüncemizi değiştirmiştir. Ne var ki, Gazi olaylarında örgüt olayların içinde olmuştur, sonuna dek barikatta olmuştur ama, yeni bir mücadelenin içinde eski çizgiyle yer almıştır. Demek ki ortamı doğduğunda bir kıvılcım bozkırı tutuşturabiliyor. Bu olay solların "provokasyonu" değildir. Bu büyük bir olaydır.

Son bir nokta: Bu yeni dönemde gençlik kesimine yoğun olarak eğilmeliyiz.

KÜRT SORUNU ÜSTÜNE KARAR

Kürt Sorununda Bugün Varılan Nokta: Türk-Kürt Emekçisi El Ele Özgür Günlere

Türkiye'nin iç sömürgesi olan Kuzey Kürdistan'ın tüm yerleşim merkezlerinde bugün varlığını duyuran onbinlerce asker, subay, polis, özel timler, vb. Türkiye burjuvazisinin Kürt ulusal sorununun kabarışına verdiği yanıtıdır.

Kürt halkı kan ağlıyor. Binlerce köy zor yoluyla boşaltılmış, onbinlerce Kürt yoksulu yerini yurdunu terkederek büyük kentlerin, kasabaların varoşlarına göçmek zorunda bırakılmıştır. On küsur yıl öncesine kadar çobanların tırmandığı dağlarda, tepelerde, yaylalarda bugün çok sayıda gencin çürümüş cesetleri yatıyor. Devlet terörü dağların koyaklarına kadar uzanmıştır. Uçaklar, helikopterler, panzer ve tanklar Kürt halkının hak ve özgürlükleri için, adalet için ayağa kalkıp sesini

yükseltmiş olan bir neslin üzerine ateş yağdırmaktadır. Gözaltına alınan, karakolda "kaybedilen" ya da alenen evinde, işyerinde güpegündüz yargısız infazlara kurban edilen Kürt aydınlarının sayısı yüzlerle ifade edilmektedir. Sömürü, baskı, terör, yoketme... Türkiye'nin iç sömürgesi Kuzey Kürdistan, en temel insan haklarından, en ufak demokratik hak ve özgürlüklerden yoksun bırakılmış bir toprak parçasıdır bugün!

Kürt ulusunun ayağa kalkışı, sosyalist sistemin çökmekte, dünya işçi sınıfı hareketinin gerilemekte olduğu bir döneme rast geldiği için şanssızdır. Çünkü, yalnızca emeğin değil, Kürt halkının da kurtuluşuna hizmet edecek olan demokrasinin de temel çıkarları için mücadele eden proletarya hareketindeki bu gerileme, Kürt ulusal hareketini canalıcı önemde bir kaynaktan, destekten yoksun bıraktı. Türk ve Kürt emekçilerinin milliyetçi görüşlerle kirletilmesi bu dönemde hız kazandı.

Son 10 küsur yılın hızlı ve çok acılı gelişmeleri tüm topluma tekrar tekrar gösterdi ki;

* Kürt halkının hak ve adalet, demokrasi ve özgürlük mücadelesi haklıdır, meşrudur. Ulusların tam siyasal eşitliği Kürt ulusunun da sahip olduğu vazgeçilmez bir haktır.

* Binlerce ölü, onbinlerce yaralı ve sakat pahasına varılan şu noktada, burjuvazinin her türlü şöven-milliyetçi propagandasına, kışkırtma ve provokasyonlarına, katliamlarına rağmen, Kürt ve Türk halkları arasındaki kardeşlik duyguları,

bağlar dünden daha güçlüdür. Çünkü, Türk emekçileri ve Kürt emekçileri, burjuvazilerinin kendilerine bir dirhem bile demokrasi ve özgürlük vermeye niyeti olmadığını pratikte yaşayarak görmüşlerdir.

Paranın padişahlığına dayalı değerler, kapitalizmin "görünmeyen eli", Türk ve Kürt emekçileri harman gibi bir o yana bir bu yana savurmakta, patronun, düzenin haksızlık ve adaletsizlikleri karşısında emekçilerin kardeşliğini, birliğini *kaçınılmaz bir zorunluluk* yapmaktadır. Kürt ve Türk halklarının kurtuluşu kopmaz biçimde birbiriyle bağlıdır. Türkiye işçi sınıfının kurtuluşu, her ikisinin de kurtuluşu, acıların sona ermesi olacaktır.

Bundan bir önceki kongremizde (8. Kongre) partimiz, sosyalizme karşı dünya çapında yükselen milliyetçi dalgaya karşı haklı olarak tepki gösterdi. Ancak partimiz, Kürt ulusunun hak ve adalet, demokrasi ve özgürlük mücadelesinin haklılığını, meşruluğunu hiçbir zaman unutmadı.

Türkiye Komünist Partisi, bu anlayışla;

- Kürt halkının hak ve adalet, demokrasi ve özgürlük mücadelesinin haklı ve meşru olduğunu bir kez daha ifade eder;

- Kürt ve Türk emekçisinin, yaklaşan karşı-devrime, şeriatçı-faşist-devlet sacayağının hain saldırı ve tuzaklarına karşı ortak mücadelesinin canalcı önemine dikkat çeker. *Kürt halkının, Alevi toplumunun, Türkiye işçi sınıfının mücadele birliğinin pratikte sağlanmasının gerekliliğini ve*

zorunluluğunu vurgular.

Yaşasın Halkların Kardeşliği, İşçilerin Birliği!

ALEVİLİK ÜSTÜNE KARAR

Partimizin 8.Kongre belgelerinde de vurgulanan, *Aleviliğin emekten yana olan özünün boğulmadan örgütlenmesi*, bugün de Aleviliğin demokrasi ve hak alma mücadelesinde izleyeceği ana hattır.

Son yıllarda Alevi toplumunda yaşanan hareketlenme, canlılık kendi içindeki sınıfların etkilediği eğilim ve örgütlenmelerle gerçekleşti.

Burjuva eğilimler, küçük burjuva kesimlerin de yapısından yararlanarak Aleviliği dine, devlete, milliyetçiliğe çeker ve işçi sınıfı ve Kürt halkının haklı davasına karşı örgütlerken; emekten yana güçler de Aleviliği özüne uygun, laik-demokratik ve işçi sınıfının sosyalizm mücadelesine uyarlı bir yapıda örgütlediler.

Bugün Alevi toplumunun örgütlenme mücadelesinde *emekten yana, ilerici görüşleri savunan güçler* desteklenmeli ve güçlendirilmelidir.

Alevilik tarih boyunca gericiliğe, bağınazlığa, baskı ve sömürüye karşı durmuş ve emek yanlısı

bayrağı dalgalandırmıştır. Bugün de, özüne uygun davranacaksa (ki, özgürleşmesi için başka tercihi yoktur), yine bu bayrağı dalgalandırmalıdır.

Devletin Alevi toplumu üzerindeki müdahalesi giderek belirginleşmiştir.

Bu müdahale bugün en tehlikeli boyutlarda bir müdahaledir ve belirleyici olan da, buna karşı mücadeledir.

Devlet, bu girişimi Alevilerin düzeni desteklemelerine yönelik yaparken, yer yer Kürt sorununa karşı, yer yer de işçi sınıfına karşı kendi tarafına kazanmak şeklinde sürdürüyor. Türk milliyetçiliğini Alevilerle güçlendirmek büyük planları arasındadır.

Öte yanda Alevilik, verdiği demokratik mücadelede, emekçi yapısının etkisiyle daha kararlı ve *militan* bir girişime yönelmek istemektedir. Toplumun bu militan tutumunu geliştirmek zorunludur.

Alevi toplumunun kendi özüne uygun ve işçi sınıfı mücadelesine yararlı bir geleceği için;

- Daha kararlı, militan ve taraflı bir mücadele sürdürülmelidir.

- İşçi sınıfının mücadelesiyle ve çıkarıyla uyarlı (yol müshahipliği temelinde) bir mücadele hattı esas alınmalıdır.

- Aleviliği dine, devlete, milliyetçiliğe çekme ve işçi sınıfı mücadelesine karşı örgütlenme eğilimleri güçleniyor. Özellikle Kürt halkının mücadelesine karşı kullanma yönünde güçlü bir girişim vardır. Bu gelişmeye karşı mücadele günün ana görevleri

arasındadır.

- İşçi sınıfının, Aleviliğin ve Kürt halkının *birliğini* savunan bir çizgi ısrarla izlenmelidir.

- Alevi Partisi gibi, toplumu bölen zararlı girişimlere karşı mücadele hızlandırılmalıdır.

- Laik-Demokratik Türkiye yaratma mücadelesinde Alevilerin daha açık ve kararlı bir yer tutmaları için çalışılmalıdır.

SENDİKAL HAREKET ÜSTÜNE KARAR

Dünya çapında yaşanan gericiliğin ve ekonomik krizin etkileri Türkiye'de de hızla yayılıyor. Sosyalist sistemin çöküşüyle birlikte egemen olan genel siyasal gericiliğe, yeni teknolojilerin yeni işletmecilik yöntemlerinin uygulamaya sokulması eşlik ediyor.

Yılların kemikleşmiş gelenekleri içinde savaşım veren sendikal hareket, ortaya çıkan yeni sorunları yaratıcı yaklaşımla değerlendiremiyor, yeni koşullara uygun yeni savaşım yöntemleri geliştiremiyor.

Burjuvazinin işçi sınıfına saldırısının mahmuzu, yığınsal işten çıkartmalar ve işli işçilerin yeni işletmecilik yöntemleri ile sendikasızlaştırılmasıdır.

Burjuvazi, Türkiye işçi sınıfını din, dil, ırk, milliyet temelinde bölmeyi hedefliyor. İşçileri ulusal-etnik köken temelinde bölmeye yönelik her girişim işçi sınıfı düşmanlığıdır. Yeni DİSK,

bağımsız sendikalar, Hak-İş ve memur sendikaları, varlıklarıyla, Türk-İş'de gerçekleşmiş sendikal birliğe yönelik düşman çabaların aracı konumundadırlar.

Bunun yanısıra, sorunların ağırlaşması, sendika-içi demokrasi ve militan eylemin canalıcı öneme sahip olduğunu tekrar tekrar kanıtlamaktadır.

Sendikal hareketin en can alıcı sorunlarına ilişkin partimizin önerilerini içeren (8.Kongre'de kabul edilen) Sendikal Platform, komünistlerin sendikal anlayışını ve sendikal demokratik istemlerini içermektedir.

Sendikalarda parti çalışması: "Fabrikalar kalemiz olmalıdır"

Sendikalardaki gücümüz ideolojik etkinliğimizle orantısızdır. Bu, asıl olarak parti örgütlerinin sendikalarda çalışma anlayışlarındaki bozukluktan kaynaklanıyor.

Parti örgütleri *militan* bir çalışma anlayışı tutturmalıdır. Sendikalarda, fabrikalarda yayın dağıtımı, parti siyasetinin sendika kürsüsünden anlatımı, öncü işçilerin, sendika yönetimlerinin parti saflarına katılması esastır.

Tüm hücreler mutlak surette kendi sendikal alan sorumlularını belirlemeli, gözlerini ileri işçilere dikmelidir. Yoldaşlarımızın görevi, işçilerin somut sorunlarının çözümünü için verilen savaşımın önderleri olmak, öncü işçileri partimize kazanmaktır.

Sendikalarda çalışma "daha fazla disiplin, daha fazla demokrasi" çerçevesinde ele alınmalı, tabanın istemlerinin ve militan ruhunun sendika yönetimine taşınması sağlanmalıdır.

İşten atılmalar, işsizliğin artması, sendikal demokratik hakların geriletilmesi ve yüksek enflasyon işçi sınıfının öfkesini şiddetle arttırmaktadır. Partililer, bu öfkenin militan eylemler biçiminde sokağa dökülmesinde öncü görev üstlenmelidirler.

Partililer, işyerlerindeki kurul ve sendika delege seçimlerinde, şube kongrelerinde aday olmalı, bu platformlardan partimizin sendikal siyasetinin propagandasını yapmalıdırlar. Her yoldaşın ertelenmez görevi, tüm çalışmasını bulunduğu çevreyi parti siyasetine kazanmaya yoğunlaştırmaktır.

Sendikalarda yürütülen çalışmada başarı kazanma açısından, güçlerimizi yoğunlaştırmak, bilgi ve deneyim birikimini merkezileştirmek esastır. Bu nedenle, sendikalarda yönetime gelmiş yoldaşların parti siyaseti ve merkezin direktifleri doğrultusunda çalışmaları özellikle denetlenmelidir. Çalışmaların başarısı merkezin objektif bilgilendirilmesine ve direktiflerin çekiştirilmeden uygulanmasına bağlıdır.

TKP 9.Kongresi, TKP Merkez Komitesi'ni, bölge komitelerinin sendika tabanlarında - uygun legal dernekleri de canlandırarak - yapacakları çalışmaları her yolla teşvik etmekle görevlendirir.

II.BÖLÜM
9.KONGRE SONRASI

İşçinin Sesi'nin 432.sayısından alınmıştır.

GENEL SEKRETER YOLDAŞ DEĞERLENDİRİYOR

Eski Yugoslavya'daki gelişmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz? İnsanlık suçu, soykırım kapsamına giren vahşete karşı çıkmanın, emperyalizmin oyunlarını açık etmenin dışında, savaşın bugün geldiği noktada taraf olma gibi bir konumumuz olabilir mi?

Nasıl değerlendiriyoruzu konuşalım da, taraf olmakla ne kastediliyor? Gidip savaşıyor muyuz?

Yugoslavya'daki olayların nedenleri çok karmaşıktır. Koca bir tarih yatıyor altında. Bir yanda Hristiyan-Müslüman çelişkisi var. Bir yanda Avrupa'nın klasik güç merkezleri kapaşması var. Slavlar yoluyla İngiltere, Rusya bir yanda, Hırvatlar yönünden Almanya ve Amerika bir yanda duruyor. Osmanlı artığı Türkiye de her zaman Boşnakların ardında. Gerçekten ciddi insanlık suçları var, pogromlar oluyor. Yalnızca Boşnaklara karşı değil, Sırlar Hırvatlara, Hırvatlar Sırlara yapıyor. Son dünya savaşından sonra bastırılan haklı-haksız tarihsel öfkeler su üstüne

çıkıyor. Emperyalizmin oyunları olayların bugünkü görünümünü biçimlendiriyor ama sorunlar eskilerden geliyor. Yüzyıllar ötesinden gelen bu kavga I.Dünya Savaşı'nın da başlama nedeni olmamış mıydı?

Bosnalıların Müslüman olmadan önce de başlarında aynı bela vardı. O zamanlar Bogomildiler ve Katolik kilisesi hepsini ortadan kaldırmaya çalışıyordu. O sıralarda Müslümanlığa geçtiler, Bektaşi oldular. Bu kez de bundan dolayı ezilmeye başladılar. Başları beladan kurtulmuyor.

Gazetelere pek yansıtıyorlar ama Yugoslavya sorununda Türkiye çok etkili. Ancak ağırlığını yeterince kullanmadı, kullanmıyor. Olayların başlangıcında sözünün ağırlığı daha büyüktü. Fakat Avrupa'yı, asıl da Amerika'yı kollama, herhangi bir emperyalist ülkeyle çatışmama kaygusu sonunda öyle bir noktaya getirdi ki Türkiye'yi, çok genel konuşmaya başladı. Genel bir "Avrupa" karşıtı söylem geliştirdi. Bu yaklaşım Avrupa'nın içindeki çelişkileri gözden sakladı. Oysa, Amerika ile İngiltere, İngiltere ile Almanya boğaz boğaza. Böyle davranınca, hem Bosna olaylarında ağırlığını yeterince kullanamadı, hem de bu tutum içeride, genel Avrupa karşıtı bir çizgi izleyen RP'lilerin işine yaradı. Ve Bosna RP'lilerin bayrağı haline geldi.

Olayların başından bu yana görülüyor ki, ne zaman Amerika bir adım atmaya niyetlense İngiltere her yolu değerlendirerek bunu durduru-

yor. Belki bunların bir kısmı oyundur ama böyle birşey var. Böyle bir durumda Türkiye, İngiltere'ye karşı çok daha etkili bir tutum alabilirdi. İhalelerini Fransa'ya veririm dese, kendi açısından çok daha akıllı olurdu. Buna rağmen Türkiye'nin bölgede tarihsel bir ağırlığı var.

Daha ileride soracaktım, ama burada da yeri geliyor. Yugoslavya bir federasyondur. Sri Lanka'da ulusal sorunu çözmek için federasyon öneriyorlar, Oktay Ekşi vb., oraya incelemeye gidiyor. Keşmir sorununda federasyon önerisi geliyor. Filistin sorununda federasyon öneriliyor. Türkiye'de de Kürtler için federasyon öneriliyor. Federasyon çözümü, halklar açısından olumlu ya da olumsuz ne gibi sonuçlar getirir?

Şimdi soyut bir soru sordun, ben de soyut bir yanıt verebilirim. Üniter devletin ya da federatif devletin yarar ya da zarar getirmesi, söz konusu halkların kültür düzeyiyle ve duygularıyla, bastırılmışlık derecesi ve hırslarıyla doğrudan bağlıdır. Bu nedenle, aslında bu öğelerden arıtılmış bir "federasyon mu üniter devlet mi?" tartışması yapmaya olanak yoktur. Bu öğeleri dışarıda bırakırsan, ikisi de olur, neden olmasın? Yeterli büyüklükte birden fazla ulus bir ülke sınırları içindeyse, gayet güzel federatif yaşayabilirler. Yaşayamıyorlarsa, bazıları yaşatmak istemediği için olur. Yugoslavya'da olan budur. Ama aynı

şekilde, federasyonun yaşamamasını getiren nedenler üniter devlette de işleyecektir. Sonuçta, devletin biçiminin sorgulanmasıyla değil, o sınırlar içindeki halkların birbirlerinden ne istediklerinin sorgulanmasıyla başlamak gerekir. Bir taraf ötekisine hiçbir şey vermek istemiyorsa, üniter devlet de olsa öteki halk mücadele edecektir, federatif de olsa göstermelik olacağından yine mücadele edecektir. Soyut modeller hiçbirşey çözmiyor, modeller somut ortama uyuyor mu uymuyor mu, ona bakmak gerekiyor.

“Taraf olma gibi bir konumumuz olabilir mi?” diye sorulan şey şudur: Türkiye sürekli olarak “Bosnalılar eziliyor, katlediliyor” propagandası yaparken, “gerçekten hep Bosnalılar mı katlediliyor?” diye insan merak ediyor. Taraf olma sorusunda bu yatıyor. İnsanlar futbol maçında taraf tutarmışcasına tutum almamalı.

Ben ondan hiç gocunmam. Bizim topluma hoş gelir diye Boşnakları tutacak değiliz, ya da ters uca gidip Boşnakları tutmamaya çalışacak da değiliz. Orada en zayıf olan onlardır, en büyük darbeleri yiyen de onlardır. Haksız yere silah ambargosu koydular. Hırvatlara son model Alman tankları gidiyor, eski Yugoslav ordusunun tüm silahları Sırpların elinde. İngiltere de, “ambargoyu kaldırırsak savaş büyür” diyor. Öteki tarafların elinde silah dolu, Boşnaklara vermezsen evet savaş çabuk

biter, ama nasıl biter? Birinin ötekini yok etmesiyle biter. Boşnaklara büyük oyun oynanıyor. Yalnız, Boşnaklara karşı bir oyun var ama oyunu oynayan taraflar kendi aralarında da oyun oynuyorlar. Karşı taraf da birlik değil.

Çeçenler hakkında neler diyebilirsiniz?

Çeçenler tarihsel, etnik, kültürel olarak Ruslarla hiçbir yakınlığı olmayan bir halk. "Ben ayrı yaşamak istiyorum" diyor, bitti gitti. Çeçen örneği bize yaşamın her alanında örnek olmalı. Kendi kişisel, örgütsel yaşantımızda da, toplumsal kavgamızda da. Bir şeyi doğru bilmişsek, onun Çeçen'leri olmak zorundayız.

Avrupa Ekonomik Birliği vb. konularda Avrupa komünist partileri büyük gürültü koparıyor. Birçoğu bugün stratejilerinin göbeğine bu birliğe karşı tutumu oturtuyor. Kapitalist güçler arasındaki çelişkilerden dünya işçi sınıfının çıkarları doğrultusunda yararlanmak, her zaman emperyalist güçlerin dönemsel ya da kesimsel hesaplarına karşı tutum almayı mı gerektirir? Öte yanda, Türkiye'de de, sol hareket içinde bu birliğe girmeye karşı bir tavır var. Özelleştirme konusundaki tavrımız, toplumsal ilerlemenin uzun erimli çıkarlarına ters düşmeden işçi sınıfının yaşam koşullarında ortaya çıkacak olumsuzluklara karşı mücadele yürütmek diye özetlenebilir.

Avrupa Birliği konusunda bununla bir paralel kurulabilir mi?

Evet, Avrupa Ekonomik Birliği'ne Avrupa komünist partileri şiddetle karşı çıkıyorlar. Stratejilerinin merkezine de bu Avrupa Birliği'ne karşı olmayı oturtmuşlar. Bence son tahlilde milliyetçi, toplumsal gelişmenin istesen istemesen gideceği yöne, toplumsal gelişmenin çıkarlarına ters bir tutumdur. Yanlıştır.

Şu ikinci cümle, "kapitalist güçler arasındaki çelişkilerden dünya işçi sınıfının çıkarları doğrultusunda yararlanmak, her zaman emperyalist güçlerin dönemsel ya da kesimsel hesaplarına karşı tavır almayı mı gerektirir?". Bu, duruma bağlı değil midir? Ayrıca, Avrupa Birliği konusunda bu cümle ne kadar yerine oturuyor bilemiyorum. Çünkü, Avrupa Birliği'ne karşı çıkmak, kapitalist güçler arasındaki çelişkilerden dünya işçi sınıfının çıkarları doğrultusunda yararlanmak kapsamına pek girmiyor. Çünkü o, yürüyen nesnel bir süreç. Bu süreç kapitalistler arasındaki çelişkileri yer yer artırıyor, ama bu çelişkiler kapitalist rekabetin çelişkileri. Bu noktada işçi sınıfının kapitalistlerden birinin (büyük olasılıkla da kendi ülkesinin kapitalistinin) tarafını tutması hiç gerekmiyor.

Avrupa Birliği, emperyalist güçlerin ne kesimsel, ne de dönemsel hesaplarıyla bağlı değildir. Avrupa Birliği ve dünyanın birçok bölgesinde

gördüğümüz birlikler, bugün *kapitalizmin globalleşmesinin* o noktalardaki ömekleridir. Bin türlü yoldan kapitalizm globalleşiyor. İşletmelerin dünya işletmesi haline gelmesi ya da bölgesel tek pazar, tek para birimine doğru gitmek de aynı şey. Devasa üretim güçleri var bugün. Bu devasa üretim güçleri ülke sınırlarına hapsedilemiyor. Hapsedilemeyince, kapitalizm, kendisinden birşeyler de vererek, sınırları kendisi delmeye başlıyor. Bu böyle bir süreç. *Buna karşı çıkmak, toplumsal gelişmenin yönüne karşı çıkmak olur.* İşçi sınıfının da uzun erimli çıkarlarına karşı çıkmak olur. Bunun yerine, bu sürecin getirdiği acil, güncel zararları gidermek için mücadele etmek daha doğrudur.

Türkiye'de bu birliğe girmeye karşı tavır var. Bunu da anlamak olanaklı değil. Bu tutuma milliyetçi bile diyemeyeceğim. Olsa olsa, burjuvazi ne yapıyorsa, tersini yapmak doğrudur gibi bir refleksten kaynaklanıyor olabilir. Ne oluyor Avrupa Birliği'ne girince? Emperyalistler daha mı fazla sömürüyorlar? Bugün daha mı az sömürüyorlar? Bugün emperyalizmin sömürüsü altında değiliz de, Avrupa Birliği'ne girince mi emperyalizmin sömürüsü altına gireceğiz? Oysa bu girişin Türkiye'ye toplumsal olarak getireceği çok şey var.

Bu konudaki tutumumuz, özelleştirme konusundaki tutumumuzla aynıdır. Ortaya çıkacak olumsuzluklara karşı mücadele etmek gerekir. Yoksa kapitalizm ne denli birleşir, ne denli tüm alanlarda tek bir ünite haline gelirse, o denli komünizme

yaklaşır.

Sovyetler Birliği çöktüğünde, “devrimci merkez ne oldu, neresi artık devrimci merkez?” gibi sorular gelmişti yoldaşlarımızdan. Sovyetler çökeli 4 yılı geçti. Bu konuda ne diyebiliriz?

İnsanlık tarihi açısından bu 4 yıl saniye değil, belki salise. Evet, bildiğimiz, bizim anladığımız dünya devrimci merkezi ortadan kalktı. Sosyalist ülkelerin ortadan kalkmasıyla, dünya merkezi anlayışı, Sovyetler Birliği öncesine döndü. Yani dünya devrimci merkezi, dünya işçi sınıfı mücadelesinin en keskin ve yoğun olduğu ülkedir artık. Bugün dünyada bir devrimci merkez, dünya işçi sınıfı mücadelesinin başını çeken yoğunlukta bir mücadelenin gittiği bir ülke bilmiyorum. Tarihte devrimci merkez sıkça değişmiş ve bunların arasında boşluklar da olmuş. Dünya devrimci merkezinden bugün sözetmek güç. Kimileri Çin’den, kimileri Küba’dan söz ediyor, ama Çin ne kadar sosyalisttir, çok tartışma götürür, Küba ise çok zayıf, çok küçük bir ülkedir. Belirli bir moral bir etkisi dışında birşeyi yoktur. Belki Türkiye devrimci merkez olacaktır, her şansı vardır bu alanda, bazı zaafı yanında.

Tek ülkede komünizm olamaz ama tek tek ülkelerde siyasal erki ele geçirmenin fırsatları olabilir. Sovyet deneyimi ve bugün kapitalizmin

geldiği aşama açısından tek ülkede sosyalizm kuruculuğu ya da sosyal devrim konularında ne düşünüyorsunuz? Örneğin Türkiye’de bir devrim, bugünkü dünya güçler dengesinde demokratik dönüşümleri gerçekleştirme olanağını bulabilir mi?

Burada iki şeyi ayırmak gerekir. Birincisi, devrimin olma şansı var mı, yok mu? İkincisi, devrimin başarıldığını varsayarsan, o zaman tüm mesele şuna geliyor, Sovyet deneyinden yeterli dersler çıkarılmış mı, çıkarılmamış mı? Bunları veri kabul ediyorsak, bugünkü çok olumsuz güçler dengesinde bile, gayet tabii ki demokratik dönüşümler de değil, pek çok sosyalist dönüşümler, sosyalizme yürüyen bir toplum yaratmak olanağı var. Ama iki büyük soru işareti ile var.

Birincisi, devrimin olma şansı nedir, bunun nesnel ve öznel koşullarının iyi ele alınması ve gerçekçi bir şekilde bakılması gerekir. İkincisi de, Sovyet deneyinin özümsemesi. Sovyetler Birliği deneyimini dünyada herkes orasından burasından irdeliyor. Ne kadar kişi irdeliyorsa o kadar da değişik sonuç çıkıyor. Örneğin, Sovyetler Birliği’nin çözülüşüyle ilgili çok yazı ve kitap okudum. Bunlar içinde bizlere doğru gelen (hepsinde doğru gelen yerler bulunabiliyor da), ana bir tahlil olarak doğru gelen hiçbirşey okumadım. Kimileri de diyor ki, Sovyetler Marks’ın, Engels’in, Lenin’in dediklerini yaptılar, işte bu da sosyalizmin işlemeyeceğinin kanıtıdır. Oysa, Sovyetler Birliği’nin yaptığı

yanlışlar başından beri Marks'ın, Engels'in söylediklerine de tersti.

Marks'ı, Engels'i iyi öğrenmek ve Sovyet deneyinden doğru dersleri çıkarmak çok önemli. Diyelim ki devrimi yaptın, ondan sonra ne yapacaksın? Rusya dünyanın altıda biri bir ülkeydi. Türkiye gibi bir ülkede devrim yaparsan alanın daha da dardır, yanlışları hiç affetmeyecektir.

Sormaya çalıştığım esas soru şu, dünya kapitalizminin geldiği bu aşamada tek ülkede sosyalizmi eskisi gibi çok yüksek sesle söyleyebilir miyiz?

Eskiden çok yüksek sesle söylüyorduk tek ülkede sosyalizmi, çünkü sosyalizmi yeterince bilmiyorduk. Bugün öyle yüksek sesle söyleyememiz, kapitalizmin aldığı derslerden ya da kapitalizmin vardığı noktadan kaynaklanıyor. Marks'ı, Engels'i daha iyi bilmemizden kaynaklanıyor.

“Tek ülkede komünizm olmaz”ı çok rahatlıkla, net bir şekilde yakaladık. “Tek ülkede sosyalizm olur mu?” konusu ise çok tartışmalı bir konudur ve bu söyleşinin sınırlarına sığmaz. Onun için çok kaba hatlarıyla düşündüklerimi söyleyeyim.

Marks ve Engels, sosyalizmi, paranın kalkacağı, meta üretiminin ve mübadelesinin yok olacağı bir toplum olarak değerlendirdiler. Bunu bir yere

koyalım. Sonra, dünyada hiçbir ülke dış ticaret yapmadan ekonomik yaşantısını sağlıklı biçimde sürdüremez. Bunu da ilkinin yanına koyalım. Bu ikisi nasıl biraraya gelebilir? Ülke içinde meta üretimi yok, meta değişimi yok, para yok ama dışarıdan mal alıyor, dışarıya mal satıyor! Bu nasıl olacak? Hemen soru geliyor: Öyleyse, tek ülkede sosyalizm olabilir mi? Sosyalizme doğru yürünebilir, bazı alanlarda sosyalist dönüşümler gerçekleştirilebilir, iktidar proletarya diktatörlüğü olur, ama gerçek anlamda sosyalizm nasıl kurulabilir?

Buradan Marks'ın dediklerinin bir başka yönden daha ne denli derin anlam taşıdığını kavramaya varıyoruz. Marks, Engels ne diyorlardı?: Sosyalizme hiç olmazsa başı çeken ülkelerin aşağı yukarı birlikte yaşayacakları bir süreçle geçilecektir. Bu saptamaya büyük çoğunluk 1915'lerden bu yana, "Marks burada yanlış çıktı" dedi. Ne var ki, sosyalizmin ekonomisinin hangi yönünü ele alırsan al, bu saptamaya çıkıyor. Yani ileri kapitalist ülkelerden, sistemi değiştirmeye yetecek sayıda ülkenin birlikte sosyalizme geçme zorunluluğu var. Marks hiç de yanlış çıkmadı.

Bu demek değildir ki, tek tek ülkelerde devrim olur da, bayrağına sosyalizmi yazmaz, proletarya diktatörlüğü kurmaz ve de sosyalizme doğru adımlar atmaz. Bunların hepsi olur. Ama bunlar, tarihsel anlamda, zaman kazanma operasyonudur, orta alanda top döndürmedir. Bu tekil devrimlere, ta Marks'ın işaret ettiği o yeterlilik noktası gelene

dek yeni devrimlerin eklenmesi *zorunludur*. Hem de Etiyopya, Mozambik gibi ülkelerde değil, kapitalizmin gelişmiş olduğu ülkelerde. Bu söylediklerimi yerli yerine oturabiliyorsak, Marks'ın dehasını da anlamaya başlıyoruz demektir. Pek çok kitapta Marks'ı küçümser bir dille, "Marks toplu devrim dedi, yanlış çıktı" diye yazarlar. Yok, öyle değil! Marks hayal kurmuyor, siyasal olarak da konuşmuyor bu noktada, son derece bilimsel, ekonomik bir gerçekten yola çıkıyor. Paranın, meta üretiminin olmadığı bir toplum kuracaksın, yanı başında da para olacak, meta üretimi olacak, ve giderek artan bir yoğunlukla da ticari ilişki olacak. Bu birbirini bozan, dışlayan olgular nasıl biraraya gelebilir? Ancak Marks'ın işaret ettiği yoldan!

Bir başka yere geçerse, Stalin de, *SSCB'de Sosyalist Ekonominin Sorunları* adlı son kitabında, Sovyetler'de meta üretimi sınırlı ve denetimli bir biçimdedir ama vardır diyor, ardından peki neden hâlâ meta üretimi sürüyor diye soruyor ve şu yanıtı veriyordu: Bunun iki nedeni vardır, bir tanesi dış ticaret zorunluluğudur. (Öteki neden bizi burada ilgilendirmemektedir.) Yani Stalin, çok doğru olarak, kapitalist dünya ile ticaretin meta üretimini dayattığını söylemiştir.

Toparlarsam, tekil ülkelerde devrimler gerçekleşebilir ve mutlaka da gerçekleşecektir. Tarihin bu noktasında öyle gözüküyor ki, dünya hâlâ tekil ülkelerdeki devrimler yolundan yürüyecektir. Bu

devrimlerin de yenilmemesi için, Sovyet deneyiminden ders çıkarmak, en az bunun kadar önemlisi de, Marks'ın, Engels'in teorisini iyi anlamak zorunludur. Çünkü Sovyet devriminin yanlışları da, Marks'ı atlayıp, "biz yaparız"dan gitmelerinden doğmuştur. Bunlar yapılırsa, tekil ülkelerde iktidar kaybedilmeden, halkın işçi iktidarına olan desteği kaybedilmeden dayanılabilir. Bu çok zor bir süreçtir. Düşünürseniz, her yan düşmanla dolu ve sosyalizmin vaat ettiği "cennet" nesiller boyu gelmeyecek. Bir yandan da devrimci heyecan devrimin ilk dönemlerindeki gibi gitmiyor, giderek iniyor aşağıya. Bu koşullarda çok zordur, ama olmaz değil. Hem de, tekil ülkelerdeki devrimin başka seçeneği yok. Tüm dünya emperyalist-kapitalist sistem içindeyken, bir tek ülkenin çıkıp da sosyalizmi kurdu demesinin olanağı yok.

Stalin ve Sovyetler Birliği konusunda iyi düşünmeye çalışan sol hareketlerle Stalin'e bizim getirdiğimiz eleştiriler birçok konuda üst üste düşüyor. Örneğin, tüm halkın devleti, komünizme yürüme kavramı, demokrasi konusundaki eksikler, vb. Fakat asıl eleştiri "tek dünya - iki pazar" konusunda gelmeli, değil mi? Şimdilerde çokları, "Stalin ne yapsın, sosyalizm ikinci bir pazar içinde örgütlenmek zorundaydı" diyorlar.

Stalin yanlış bir tahlilden çıkıyordu. Tahlilin yanlışsa, beş yıl, on yıl, kaç yıl sonra bilinmez, ama

yol tıkalıdır. Tahlilin doğruysa yol açıktır. İki dünya pazarı dediğin zaman yol kapalıdır. Tek dünya pazarı vardı ve Sovyetler Birliği de onun içinde yer almıştı. Bu gerçeği reddettiğin zaman, istesen istemesen, soyutlanıcı, içine dönük, dünyaya kapanmış bir toplum ve devlet yaratırsın. Herşeyini kendinin yaptığı, "kendine yeterli" bir sosyalizm modeli getirmiş olursun. Bu bir hayal, tamamen çıkmaz, battal bir hayal, ama Rusya devasa bir ülke olduğundan hayalin hayallığı kısa sürede anlaşılamadı. Bunu Küba söylese kimse inanmazdı.

Tabii bununla yakından bağlı, proletarya diktatörlüğünün reddi ve "tüm halkın devleti" kavramının getirilmesi. Bizim devrimci hareketimizde çok çevre, proletarya diktatörlüğünün reddi ve tüm halkın devleti kavramının getirilmesini Hruşçof'la bağlamaktadır. Oysa bu değişikliği getiren Hruşçof revizyonizmi değil, Stalin'dir.

Yoldaş, istersen Türkiye'ye dönelim, Partimizin 9.Kongre'sinin Türkiye için birinci saptaması, "Türkiye sosyalizme hazır olmayan bir ülkedir". Ardından, "karşı-devrimin hızla gelmekte olduğu, Kürdistan'daki kirli savaşın devlette büyük bir kriz yarattığı ve yakınlaşan karşı-devrime toplumda henüz kanalize edilememiş büyük bir tepkinin varlığı" saptamaları yapıldıktan sonra, "Demek ki, sosyalizme hazır olmayan Türkiye'de, ülkenin içinde bulunduğu koşullardan dolayı,

devrimeci güçlere iktidar yollarının açılacağı bir durum vardır. Gazi ayaklanması gidişin tersine döndürülebileceğini gösteriyor” denilmektedir. Bunu biraz açar mısınız? İktidar yolları nasıl açılacak? Gerçekten Gazi direnişinin tüm ülkeye yayılması olanaklı mıdır?

Hangi kesiti alırsan al, son 10 yılda, son 20 yılda, ya da 30 yılda, Türkiye endüstriyel alanda giderek hızlanan büyük adımlar atıyor. Kendi içinde baktığın zaman, bir sonraki on yılın gelişmesi, bir öncekinden katıyla fazla oluyor. Ama bu gelişme, dünya güçleri ile rekabete yetmiyor. O zaman ne oluyor? Emperyalist ülkelerin yapabildiğini bizim kapitalizmimiz yapmıyor. Kendi işçisine, emekçisine kısıntı dağıtmıyor. Toplumun emekçi kesimlerini belli bir halinden memnun olma dengesine getiremiyor. Tersine, bu büyük adımlar Türkiye emekçisinin sırtından atılıyor. Yani 1978’den bu yana söylediğimiz gerçek değişmiyor. Evet, gelişme hızlandı 1978’den bu yana, ama gelişmenin dinamikleri aynı. Evet, ihracat çok arttı, ihracatın Türkiye ekonomisi içindeki yeri de büyüdü, ama sermaye birikiminin ana kaynağı hâlâ ülke içindeki insanlardır. Türkiye emperyalist olma aşamasına geldi, emperyalist olma gereksinimi çok şiddetlendi fakat *emperyalistleşemiyor*. Giderek orasından burasından birşeyler yapıyor ama Türkiye bugün emperyalist ülkedir demenin olanağı yok. Tam tersine,

emperyalizmin sömürüsü altında bir ülkedir. Bu durum yine *Zayıf Halka*'daki ana fikirlerden birine bağlanıyor: Türkiye'de burjuva demokratik ya da liberal yollar geçicidir. Ya devrim, ya zorba bir düzen. Üçüncü yollar geçicidir. O kitap yazıldığından bu yana olağanüstü gelişme var Türkiye ekonomisinde, ama bu ikilem ortadan kalkmadı. Çok yönüyle de şiddetlendi.

Böyle bir ikilem içinde, Türkiye son 1-2 yılda yeniden devresel darboğazına sürükleniyor. 1960-70-80'de olan, belki biraz rotarla 1997'de ya da 98'de olacak.

Bu gidiş içinde baktığımız zaman devrimci güçler, örgütlenme, siyasal yönetim kadrolaşması, mali olanaklar ve yığın desteği açılarından karşı-devrim güçlerine oranla daha geri gözüküyor. Ama işin bir yanı daha var. Devrimci hareketin de, belki kendi yanlışlarından, henüz ulaşamadığı dev gibi potansiyel desteği var. Tüm bunlar kağıt üzerinde. Olabilir mi olamaz mı, oraya birazdan geleyim. Kağıt üzerinde böyle bir durum var. Bu noktada devrimci güçlerin başvurabileceği bir tane anahtar var (iki tane yok): *Alevi toplumu, Kürt halkı, işçi sınıfı bağlaşıklık yaparsa*, o zaman işte bu dev gibi potansiyel destek, fiili, aktif destek haline getirilir. O zaman devrimci laik güçlerin karşı-devrimi ezme şansı doğar.

Bu olabilir mi? Olabilir. Gazi ayaklanmasının tüm ülkeye yayılması olanaklıdır. Karşı-devrimi ezmeye yönlendirilebilir mi bu güçler? Bu da

olanaklıdır. Ama tüm taktiklerin, bu iki büyük gücü, *Türkiye toplumunun ana devrimci gücü olan işçi sınıfının yanına koymaya yönlendirilmesi* koşuluyla. Gazi'de kendiliğinden olan buydu. Gazi direnişi bu üç büyük gücün birlikte mücadelesinin yarattığı bir olaydır. Bunu kimse reddedemez.

İşçi sınıfının, Kürt halkının, Alevi toplumunun birlikte mücadelesi. Devrimizin temeli budur. Ama bugün yürünen yolda bunun gerçekleşeceğinin garantisi var mı? Yok. Daha hâlâ bir dizi yanlışlar içinde yürüyoruz, devrimci hareket olarak.

Yani iktidar yollarının açılması bu bağlamda konuşulan birşey.

Evet, ancak böyle olur, başka türlü de olmaz.

Ama bugünkü koşullara devrimci durum diemiyoruz. Neden? Nasıl bir fark var?

Diyemiyoruz, çünkü devrimci durum yok. Yalnızca devrimci duruma yeniden gebe bir durumla karşı karşıyayız. Çok sayıda zorlama yazı okuyoruz, Lenin'in koyduğu üç ölçütü sayıyor ve işte hepsi var diyor. Yoktur. Yönetenler yönetemez bir noktaya gelmemiştir. Yönetilenler artık eskisi gibi yönetilmek istemedikleri bir noktada değillerdir. Ve zaten bu ilk iki ögenin bir

sonucu olan, yığın eylemlerinde olağanüstü bir artış yoktur.

Ama ülkenin koşulları ve buna bağlı olarak örgütlenme biçimi, çalışma biçimi olsun, devrimci duruma gerçekten gebe bir ortamın içindeyiz. Bunu açıkça söylemekte yarar var.

Sanırım, oraya gidiyor demek daha doğru. Ona göre de örgütsel önlemleri almak, gerekli hazırlıkları yapmak gerekir. Ama şunu da söylemek gerekir. Bugün devrimci durum yoktur.

Buraya dek söylediklerimle, devrimci durum yaklaşıyor demiş oluyorum zaten: Bir çatışma geliyor, bu çatışmada karşı-devrimin avantajları daha önde, ama bizim de büyük bir potansiyelimiz var demek, o demektir. Bunu açıkça söylemek gerekiyorsa, devrimci durum yaklaşıyor diyoruz.

Bizim insanlarımız açısından, devrimci durum yarın doğacakmış gibi hazırlık yapmamız gerekir demeliyiz.

Kongre kararımızda var zaten.

Türkiye’de devlet tekелci kapitalizminin bugün geldiği düzey hakkında biraz daha konuşabilir miyiz? 1978’den bu yana devlet tekелci kapitalizminin gelişmesini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Avrupa'dan, İngiltere'den örnek alalım. İngiltere, devlet tekel kapitalizminin en olgun örneklerinden biridir. Ne oldu? Devlet, elindeki ekonomik işletmeleri tasfiye etmeye başladı. Böylece devlet tekel kapitalizminden bir adım geri mi gidildi? Eski kapitalizme mi dönüldü? Hayır, daha ileriye gidildi. Rekabetçi kapitalizm, devlet kapitalizmi, devlet tekel kapitalizmi, bunların tümü ilerlemenin değişik momentlerini anlatır. Nedir bu ilerleme? Devletin elinde fabrikalar olmuş olmamış sorunu değil. Anlattığı, üretim kapasitelerinin, üretim birimlerinin büyümesidir. Sonuçta oluşturanların adları değişiyor ama eğri hep yükseliyor. Kapitalizmin en başlarında sermaye yeterince birikmemiş olduğundan herşeyi devlet yapıyor. İlkel sermaye birikimi devlet eliyle sağlandıktan sonra devlet aradan çıkıyor. Bu şekilde zaman zaman devlet ekonomiye giriyor çıkıyor. Daha sonra, kendini de reddeder bir şekilde kapitalizm her alanda yeniden devleti kullanıyor, devlet kapitalizmi oluyor ve II. Dünya Savaşı'nın ardından dünya kapitalizminin yaşayabilmesini sağlıyor. O badire atlatıldıktan, tekeller tekrar palazlandıktan sonra bu kez devletle tekeller içiçe geçiyor ve devlet tekel kapitalizmi haline geliyor. Devlet bu süreçte her zaman kapitalizmin jandarması. O sıkıştığı zaman devreye giriyor, sonra çıkıyor.

Ama şimdi öyle bir noktaya geldi ki, kapitalist işletmelerin herbiri kendisi bir devlet. Onun için bizim sana ihtiyacımız yok dediler, sen çekil biz

yaparız. Bu durum, kapitalist işletmelerin hazır birikimlere konma, bildik sömürü yanında soygunu da genişletme eğilimini yansıtıyor. Ancak bir de üretken güçlerin gelişmesinde erişilen daha da ileri bir aşamayı anlatıyor. Türkiye'deki durum tam böyle bir gelişmeyi anlatmıyor. Bir miktarı zorlama, bir miktarı Thatcher'le birlikte yayılan tutumdan etkilenme, çoğunluğu hazır birikimlere konma isteği. Ama ne olursa olsun, Türkiye burjuvazisi, Türkiye şirketleri, devletin boşalttığı yeri dolduramayacak olsa, hiç kimsenin aklına, hayaline, rüyasına girmez özelleştirme. Yapabileceğini düşünüyor ki, onun devleti "ben çekileyim o yapsın" diyor.

Talibi çıkmış yani.

İşte bu da anlatıyor. Yani devletin ekonomiden çekilmesine izin verebilecek kadar Türkiye'de de belli sektörlerde sosyalleşme ilerlemiştir. Bu da işçi sınıfının tarihsel amaçlarıyla uyumludur. Kim ne niyetlerle istemiş olursa olsun, devleti küçültmek işçi sınıfının tarihsel amacıyla son derece tutarlıdır. Çünkü son tahlilde işçi sınıfının en büyük düşmanı devlettir, başka hiçbirsey değildir. Ne kadar küçük olursa, o kadar çabuk yener devrim aşamasında, ondan sonra da o kadar kolay tasfiye eder. Devlet olduğu sürece işçi sınıfı özgür olamaz.

Yoldaş, konuştuğça daha iyi ortaya çıkıyor.

Devletin sönüp gitmesi üzerine getirilen görüşlerle, özelleşme-devletin küçülmesi, bunlar birbirini mantıksal olarak tamamlıyor.

Doğru, uyumludur ama birisi kapitalist biçim altında, ötekisi sosyalist işçi iktidarı altında oluyor. Yani birisi tersinden çözüyor çelişkiyi, ötekisi doğrusundan çözüyor.

Son günlerde bir mektup olayı var. Koç'un Sabancı'ya yazdığı mektup. Yurt dışında ilk kez büyük çaplı ortak yatırım yapılması söz konusu.

Bu da örneklerden biridir. Hem de, Avrupa sermayesi karşısında durabilme çabasıdır.

İkinci birşey, Türkiye'nin emperyalizmin zayıf halkası olduğu doğrusu. Geçen gün Hürriyet'te okudum. Doğu Perinçek aynen bu kavramı kullanıyor, Türkiye'de ilk kez sizin getirdiğiniz kavramı.

(Bir başka yoldaş) Koç'un Sabancı'ya birlik önerisi de ulaşılan aşamayı güzel gösteriyor. Ülke şirketleri şimdiye dek nerede konsorsiyum kura-bildi? Konsorsiyum büyük bir projeyi devralıyor. Şimdiye dek her yerde İtalyan firmaları, Japon firmaları, İngiliz firmaları, bir tane de göstermelik Türk firması iş tutuyorlardı.

İç pazara yönelik bir manevra değil bu.

Tamamen ülke dışı pazarlara yönelik. Bu da Türkiye tekelleri için hedefin büyüdüğünü gösteriyor.

Bu arada, Türkiye'nin gelişme düzeyiyle bağlı olarak yanıtlanması gereken bir soru var. Şimdilerde bazı dostlarımızdan duyuyoruz ki, "işçi sınıfının kaybedeceği çok şey var, evi var, arabası var, oysa küçük burjuvazi devrimci. Gecekondu-lardaki, Gazi'deki, Nürtepe'deki mücadeleler de işte bunu gösteriyor" diyorlar. Hemen ardından "memurlar" diye de destekliyorlar. Şimdi bu konuda, Türkiye işçi sınıfının gelişmişlik düzeyi ve devrimci olup olmadığı konusunda neler söyleyebiliriz?

Memur dediklerinin büyük çoğunluğu işçi sınıfıdır. İşçi sınıfının tanımını doğru yapma, sınırlarını doğru belirleme sorunu bu. Kim işçidir sorusuna doğru yanıt verme sorunu. Bunu yapmamış olan ya da şu ya da bu nedenle doğru yapamayan, devletin bir oyun oynayarak işçi sınıfının önemli bir kesimini işçi statüsünden çıkarmış oluşunu veri olarak kabul edebilir. Böyle olunca da, devletin yaptığını, bilimsel olmayan, kendi çıkarına yaptığı ayrımı kabul edip, onun üzerinden Marks'a, Engels'e söz söylemiş olur! Memurların büyük bir kesimi Türkiye işçi sınıfının parçasıdır.

Türkiye'deki öteki ezilen kesimleri reddetmek,

onların devrimci bir potansiyeli yoktur demek, geri kalan tüm halk kesimlerine gerici bir bütün olarak bakmak anlamında değil ama, Türkiye işçi sınıfı, Türkiye'nin *tek devrimci sınıfıdır*. Marks'ın *Manifesto*'da söylediği anlamda.

İşçi sınıfımızın bazı kesimleri belli bir düzeyde daha iyi yaşıyor, bazı kesimleri daha kötü yaşıyor olabilir. Tabii bu yaşam farkları bilinç düzeylerine bir farklılık getirir, bunları da görmek gerekir. Ama sınıfın, bu büyük gücün çok büyük kısmı çok zor koşullarda yaşıyor.

Bu yaptıkları değerlendirme, başbakanın söyledikleriyle aynılık taşıyor. Başbakan, işçi genel müdüründen daha fazla para alıyor diyor. Yani o suni ayırım kasıtlı olarak da sürdürülüyor. Memurların bir bölümü de, kravat taktıkları için, kendilerini işçi kabul etmiyorlar, bu da var. İşçi olduklarının farkında bile değiller. İşçi olmak ayıp birşeymiş gibi.

Doğaldır, çünkü o bilinç verilmeye çalışılıyor.

PKK'nin, ezilen ve sömürülen Kürt işçi ve emekçisinin temsilciliğini yitirmesi durumuna ne dersiniz? Gerek Batılı ülkelerin ve gerekse Türkiye'deki liberallerin, hatta bazı partilerin ve aydınların "Kürt sorununa siyasal çözüm" için bastırmaları, PKK'nin milliyetçi bir parti kimliğine dönüşüp silah bırakmasına varabilir mi?

Siyasal çözüm konusunda partimizin tutumu nasıldır?

PKK'nin, varoluş amacının, hedefinin değiştiğini hiç düşünmüyorum. Yalnızca değişen dünya ve bölge koşullara uymaya çalışıyor, ona göre yeni politikalar üretiyor. Son derece "reel" siyaset yapıyor. Onu da büyük düzeyde yapıyor.

Bu parantezi geçtikten sonra sorunun birinci yönüne gelirse, "PKK'nin, ezilen ve sömürülen Kürt işçi ve emekçisinin temsilciliğini yitirmesi durumuna ne dersiniz?" diye soruyorsun. Burjuva gazetelerine göre böyle bir süreç var. Ama o gazetelerin işlevlerinin ne olduğunu iyi biliyoruz. Onları bir yana bırakırsan, bugün Kürt halkı adına konuşabilen başka bir örgüt yoktur. Türkiye halkı adına konuşabilen bir örgüt yok, Türkiye işçi sınıfı adına konuşabilen bir örgüt yok, Türk halkı adına konuşabilen bir örgüt de yok. Ama Kürt halkı adına konuşabilen bir örgüt var, PKK. Bu bir olgudur. Bugün somut olarak Kürt sorunu dediğin zaman PKK dışında çok az şey konuşabilirsin. Öyleyse, Kürt sorunu dediği zaman, Kürt halkının temsilcisi olarak PKK'yi tanımak zorundasın. Ona göre de tanımlamak zorundasın. Kürt halkının mücadelesini örgütleyen PKK'dir. Bunu reddederek kimse hiçbir yere varamaz.

Siyasal bir çözüm olabilir mi? Serinkanlı düşünürsek, bugünkü dünya dengesi içinde, büyük emperyalist güçler devrede olduğundan, nasıl

durumlar doğar, nerelere gidilir, bunu söyleyebilmek çok güçtür. Yani siyasal çözüm var siyasal çözüm var, demek istiyorum. Sonunda siyasal bir çözüm mutlaka olacaktır da, nasıl bir siyasal çözüm olacaktır?

Buradan sorunun son bölümüne geçiyorum: "Siyasal çözüm konusunda partimizin tutumu nasıldır?" Birşey çok açıktır: Emperyalist güçlerin etkin olacağı hiçbir "çözüm" ne Kürt halkına, ne Türk halkına, ne bölgedeki öteki halklara hiçbir yarar sağlamaz. Bölge halklarına ve Türkiye'ye, en başta da Kürt emekçisine yararlı olacak bir siyasal çözüm için, Türkiye işçi dinamiğiyle bütünleşme dışında başka bir yol yoktur.

Türkiye işçi sınıfı hareketinin geri devşirildiği bir dönemde yükselmesi, Kürt mücadelesinin şanssızlığıdır. Bu durum hem onun tam başarı şansını azalttı, hem de işçi sınıfının geri devşirilmesini de arttırdı. Çünkü sınıf içinde de Türk milliyetçiliği yükseldi. Bu da çok somut gösteriyor ki, işçi sınıfıyla bağlaşmadan ulusal-demokratik anlamda başarı kazanmak olanaksızdır. Kürt mücadelesiyle bağlaşmadan da işçi sınıfı için siyasal ve toplumsal devrimin önü tıkalıdır. Son on yılın toplumsal pratiği bu doğruların kanıtlanışdır.

Yani partileşme desek, partileşerek?

İrlanda'daki gelişmeler de siyasal bir çözümdür.

Hem partileşerek, hem silah bırakarak siyasal bir çözüm. Ama satış diyemezsiniz. Nasıl bir siyasal çözüm olduğunu görmeden, kavram olarak siyasal çözüme karşı olamayız, karşı değiliz.

**Ama nasıl bir siyasal çözüm?
(Bir başka yoldaş) Federasyon?**

Türkiye koşullarında üniter devlet daha iyidir diyorum. Ama Kürt halkına sorulması gerekir. Referandum yapsınlar. Kürt halkı federasyon istiyorsa federasyon.

Yoldaş, bence biraz kibar koyuyorsun. Türkiye’de, Kürt sorununda federasyon önermek gerici-lik değil mi? İşçi sınıfının önünü tıkamak için binbir tane alet icadedilse, bunların herhalde en verimli federasyon olurdu.

Değil yoldaşım. Sorunlara daha geniş bir perpektiften bakmak gerekir. SSCB federasyondur, ABD de federasyondur. Başta söylediğime geliyor. Federasyon mu üniter devlet mi tartışmasını, bu çözümlerin somut koşullarından, bu çözümlere nasıl ulaşıldığından kopararak yapmak, çok anlamsız bir tartışma olur. Kürt halkıyla Türk halkı gönüllü olarak “federasyon”da anlaşsalar, bundan zararlı bir sonuç çıkmaz. Ama şöyle birşey olsa durum değişir: Kürt tarafı, “ilk adımda şu federasyonu tuturalım, sonra ikinci adımı atarız”

diye yaklaşırsa, o zaman olmaz. Türk tarafı, "Avrupa Birliği'ne girmemiz için bu zorunlu, verelim şu federasyonu, ilk fırsatta geri alalım" diye yaklaşırsa, yine olmaz. Yalnız unutmayalım ki, bu çeşit çıkarıcı yaklaşımlarla üniter devlet de yürümez! *Niyet ve gönüllülük olmadan hiçbir model yürümez.* Sonuçta herşey halkların gerçek istemlerinin ne yönde oluştuğuna bağlıdır.

Federasyon da, üniter devlet yalnızca bir biçimdir, bir modeldir, bir elbisedir. Bu elbisenin içi nasıl doldurulur? Giyene dar ya da bol geldi diye elbiseyi suçlayamazsın ki! İçine giren adam önemli. Tabii ki işçi sınıfı büyük devletlerden, birleşik devletlerden yanadır. Ama federatif devlet demek, büyük devlet, birleşik devlet olmamak değil ki. İşte Birleşik Amerika, bir federe devlet...

Ama etnik temelde bir federasyon değil. Almanya da bir federasyon. Türkiye'de ise etnik olacak. Yugoslavya gibi işte.

Olabilir, neden olmasın. Sovyetler'de öyleydi. Federasyon olduğu için batmadı Sovyetler. Olmaz diye birşey yok. Bunu "ilke" konusu yapmak yanlışır.

Sonuçta, ulusların kendi kaderini belirleme hakkı var. Bu hakkın içinin somut olarak doldurulmasının işçi sınıfına zarar verip vermeyeceği ortaya çıkmadan, genel planda federasyona da, başka bir biçime de karşı çıkılamaz.

Şurası da çok açık ki, Türkiye Kürdistanı'nda neredeyse her evden bir ölü çıktıktan sonra, eski statüyü kimse kabul etmez. Yeni çözümler zorunludur.

O zaman işte bir siyasal bir çözüm zorunluluğu ortaya çıkıyor.

Ulusal sorunun temeli gönüllülüktür. Burjuvazi Kürt halkının gönlünü kazanamaz. Ama işçi sınıfıyla mücadelede birlik, bu gönüllülüğü sağlar. Biz, Kürt halkının kendi kaderini belirleme hakkını kayıtsız koşulsuz tanıyoruz. Bu hakkın Kürt halkıyla Türk halkının kardeşçe birlikte yaşaması yönünde kullanılması için elimizden gelen herşeyi yapmak istiyoruz.

Konu buraya gelince, Türk milliyetçiliğine değinmek zorunludur. Çünkü günümüz gençliği, özellikle önümüzdeki yıllarda bu Türk milliyetçiliğiyle yüzyüze kalacak. Ezen ulusun komünistleri olarak, ezen ulus şövenizmine karşı şiddetle mücadele etmek zorunludur. Ezen ulusun milliyetçiliği, şöven ve gericidir sonuna kadar. Ve ezen ulus komünistinin ilk görevi, kendisini ezilen ulusa anlatabilmek için de ilk görevi, kendi ulusunun büyük ulus şövenizmiyle mücadele etmektir. *TKP'nin önemli görevlerinden biri, yükselen Türk milliyetçiliğiyle mücadeledir.*

Türkiye'de yükselen Alevi hareketinin aşama-

ları, değişim ve ayrışmalar, görüş ayrılıkları üzerinde gazetelerde dizi yazılar yayımlanıyor. Türkiye gündeminde sürekli sıcaklığını koruyor. Bunda Kervan'ın da büyük etkisi vardır. Özellikle partileşme konusunda geniş bir Alevi kamuoyu tepkisi oluşmaya başladı Bu nedenle, artık hiçbir yerde Alevi Partisi sözcüklerini ağza alamıyorlar. Dahası, "bizi yanlış anladınız, Alevi Partisi kurmak gibi niyetimiz yok" diyorlar. 9.Kongremizin kararı, "bugün Alevi toplumunun örgütlenme mücadelesinde emekten yana, ilerici görüşleri savunan güçler desteklenmeli ve güçlendirilmelidir" diyor.

Bugünden sonra "Alevi toplumunun örgütlenme mücadelesini", kendi özüne uygun ve işçi ideolojisinin önderlik ettiği siyasallaşma olarak anlamak istiyorum. Bu doğru mudur? Sakın şiddetle karşı olduğum "Aleviliğin siyasallaştırılması" olarak anlaşılmasın Alevi toplumunun siyasallaşma mücadelesi. Bu bağlamda Alevi toparlanması, Aleviliğin özünü ortaya çıkarma ve bu öze dönüşün bilincini kazanma mücadelesinde en büyük katkı Yürükoğlu yoldaşın ve Türkiye Komünist Partisi'nindir. Bu gerçeği hiç kimsenin yadsımaya hakkı yoktur.

Düne kadar "Alevilik dindir, imandır!" diyen bazı çevreler, şimdi cemevlerinde, Alevi derneklerinde cirit atıyorlar ve liderliğe oynuyorlar. Örneğin bir Dev-Yol parti kurma yolunda ve Alevi örgütlülüğünün tepesindekilerle sıkı ilişkiler

İçerisinde. Öte yanda İşçi Partisi, son çıkardığı dört sayfalık bildiride, Aleviliğin tarihteki sınıfsal karakteri, bugünkü anlam ve rolü, siyasi örgüt olarak Alevi Partisi'nin kurulmasının sakıncaları üzerinde epeyce konuştuğundan sonra, Alevileri İşçi Partisi'ne çağırıyor. Oysa çok az bir zaman önce aynı Doğu Perinçek, "Alevi Şeriatı"ndan söz ediyordu!

Diyelim bu iki örnekteki gibi bir gurup ya da birkaç tanesi Alevi örgütlerine hakim olup, kitleyi peşinden götürmeye aday oluyor. TKP'nin tavrı ne olacak? Destekleyecek mi? Desteklemeyecek mi? TKP'nin, kendisinin böyle bir aday konumuna girme çabası yakın bir gelecekte gündeme gelebilir mi?

Alevi toplumunun siyasallaşmasının nasıl anlaşılması gerektiğinden başlarsak, komünistin gönlünde yatan, tabii ki, kendi özüne uygun ve işçi ideolojisinin önderlik ettiği bir siyasallaşmadır. Ama şimdi 25 milyonluk bir toplumdaki sözcüğü zaman bu uzun bir kavga süreci içinde yavaş yavaş sağlanabilecek birşeydir. Her zaman da önemli bir büyüklük dışında kalacaktır. Alevi toplumunun siyasallaşmasından benim asıl anladığım, kendi özüne uygun, tarihte kendi devrimciliğinin yarattığı kavramlarla tutarlı bir siyasallaşmadır. Bu, "Aleviliğin siyasallaşması" kavramından çok ötededir tabii. İşçi ideolojisinin önderliğindeki siyasallaşmayla, "Alevi siyasallaşması" denilen

şeyin arasında bir yerdedir.

Alevi partisi konusu gerçekten tam dediğin gibi. Şimdi hepsi bir ağızdan, "vallahı yanlış anladınız, biz ilerici, demokratik parti kurmak istiyoruz" diyorlar. O zaman neden "Alevilerin de parti kurma hakkı vardır" diye bağırıyordunuz?

Bana kalırsa bu kesim Alevi partisi kuramaya-eaktır. Demokratik, ilerici, emekten yana bir parti ise hiç kuramazlar. Onun için hafif kalırlar.

Sözünü ettiğin guruplar türünden herhangi birisi Alevi demeklerine hakim olursa diyorsun, olamazlar. Kesinlikle öyle birşey olamaz.

TKP'nin kendisinin buna aday olması? Biz böyle bir şeye aday *değiliz*. Baştan söyledik. Alevi toplumu bir inanç birliğidir. Alevilerden komünist kazanmaya uğraşırız. O toplumla yakın dost olmaya çalışırız. Kendimiz de Aleviliği gerçekten çok seviyoruz. Ama kendine özgü bir entite bu. Ancak uzun bir mücadele süreci içinde, kendi liderleri eliyle aynı zamanda, bir yakın dayanışma, sıcak dayanışma içinde, objektif olarak onların da öncülüğünü sağlayabilir Komünist Partisi. Zaten amaç da budur.

Sendikal hareketle ilgili bir soru. Bir süre önce, yabancı sendikacıların olduğu bir toplantıda sendikal hareket tartışılıyordu. Dünya çapında sendikal hareketin tıkanıklığı, içinde bulunduğu sorunlar... Türkiye'de de tıkanıklık var. Ankara'da 240 bin kişiyi mitinge topluyor. Ardından üç

gün sonraki eylemde birşey yapamıyor. İşçileri bir yerden bir yere götüremiyor sendikal hareket.

Götürmek de istemiyor.

İstemiyor... Neyse, sendikacılarla konuşurken, sendikalar şimdiye dek işçilerin ekonomik örgütleriydiler, ama koşullar öyle getirdi ki artık sendikaların sınıfın tüm yığınına seslenen yığın örgütleri olması, ekonomik çerçeveyi aşması gerekiyor gibi birşey söylemiştim. Tüm sendikacılar şiddetli bir tepki gösterdiler, sendika budur, bunun dışında sendika olamaz, dediler. En azından Belediye-İş Balıkesir şubesindeki örnekten, Türk-Metal örneğinden yola çıkıyorum. Sendika, kan kaybetmemek için, ekonomik mücadelenin yanı sıra işçinin ailesinin, emeklisinin, işsizinin de yapıda yer tutacağı bir örgütlenme arayışı içinde. Bu konuda ne söyleyebiliriz? Tam bir tahlil yapamıyorum ama "işçilerin ekonomik yığın örgütü" tanımının değişmesi gerekiyor gibi.

Sendika, işçilerin ekonomik mücadele aygıtıdır. Bu temel tanım değişmez, sosyalizmde bile değişmez. Ama ülkenin içinden geçtiği aşamaya göre, tüm önceki örgütler gibi, sendikaların da misyonunda daralma ya da genişleme olur. Bu nedenle Lenin, devrimin ileri bir aşamasında, "sendikalar komünizm okulları olmalıdır" diyor. Ama o durumda bile ekonomik mücadele aygıtı

olma özelliği ortadan kalkmıyor. Ülkenin içinden geçtiği duruma göre, devrim mücadelesinin yükseldiği aşamaya göre, sendikaların da o aşamaya uygun tutum alması gerekiyor.

Burada en önemli nokta şudur: Bugün Türkiye'ye baktığımızda, başı çekecek bir siyasal örgütü yoktur işçi sınıfının. Bölük pörçük, etkisiz örgütler var. Böyle bir durumda, partinin transmisyon kayışı olması gereken sendikaların tanımını değiştirelim dediğin zaman, istesen istemesen bu, sendikaları partinin yerine koymak olacaktır. Partinin üstlenmesi gereken görevleri üstlensin demeye çıkacaktır. Bugünün gereksinimi orada değil, ayrıca mücadelenin bugün geldiği noktada öyle bir gereksinim de kendini dayatmış değil.

Öyle bir gereksinim kendini gerçekten dayatsa, Türkiye'de parti de, hangisiyse, ortama en iyi uyanı, mutlaka güçlenecektir ve sınıfın adına konuşur bir konum kazanacaktır. Şuna da bakmak gerekir, Türkiye'nin yakın tarihinde, işçi sınıfı adına konuşuyorum diyebilen bir parti olmuş mudur? Yoktur. Çok sayıda örgüt var ama hiçbirisi, gerçekleri yadsımadan, "ben konuştuğum zaman işçi sınıfının önemlice bir kesimi beni dinler" diyememiştir, bugün de diyemiyor. Şimdi bu kadar örgüt var. Bu örgütleri kuranlar, bu örgütlerde çalışanlar, yöneticiler ya da üyeler, hepsi de gecesini gündüzüne katıp, işçi sınıfının öncü örgütünü yaratmak için çalışmadılar mı? Kimisinin çalışma biçimi bize doğru gelir, kimisinininki yanlış

gelir. Bu başka bir konu. Ama bu kadar örgüt var. Olamadı. Onyıl geçiyor, yirmi yıl geçiyor, otuz yıl geçiyor, hedef menzile girmiyor.

Son devrimci durumdan bu yana bir süreç yaşandı. Bu da gösteriyor ki, ülkenin güçlü bir sınıf partisine nesnel gereksinimi yeni yeni kabarıyor. Önümüzdeki yıllarda işçi hareketini temsile yetkili bir ya da bir-iki örgütün öne çıkacağını göreceğiz. Bundan önceki dönemlerde ne denli büyük özveri gösterirsen göster, ne yaparsan yap, nesnel olanağı zayıftı. Öte yanda, devrime kalkışlar da, kırk yılı bölen iki yıllık-üç yıllık kalkışlar da çok kısa sürdü. Kadrolaşma tam yol alırken, işçi sınıfı içine bir-iki örgüt girmeye başlarken, karşı-devrim geldi ve bu örgütler de kadrolarını koruyamadılar. Sonuçta, her saat çalışta kadrolaşma aşağı yukarı yeni baştan başlamak zorunda kaldı. Böyle bir karmaşık ve şanssız bir süreç yaşandı. Ama önümüzdeki birkaç yılda gereksinimin kendini iyice dayatacağını ve buna da yaşamda çözümlerinin geleceğini düşünüyorum. Çünkü, parti kurmak, çalıştırmak bir yönüyle öznел bir iştir, içindeki kadroların enerjisine, kararlılığına özverisine bakar, ama asıl yönüyle de nesnel bir iştir, sınıfın nesnel gereksinimleriyle bağlıdır.

Bugünlerden sonra böyle bir partinin doğma potansiyeli var diyorsunuz. Çok alçakgönüllü bir şekilde koyduğunuz için konuşuyorum. Böyle bir olasılık, bu objektif koşullar çıkmaya başladığı

zaman, bu şartlar altında bile Türkiye Komünist Partisi dışında bu öncülüğe soyunabilecek bir güç görebiliyor musunuz? Rastlantılara bağlı anlamda söylemiyorum, gerçek anlamda.

Orada herşey bize bakar. Biz üstümüze düşeni, ortamın bizden beklediklerini yaparsak çıkmaz, çıksa da tutmaz. Ama siyaset de boşluk tanımaz. Biz üstümüze düşeni yapamazsak, Marksist-Leninist'im diyen değil, Troçkistim diyen bile geçici süreler için işçi sınıfına egemen olabilir. Bunun tarihte örnekleri de vardır. Alır o gücü, o günkü mücadelesinin başarısıyla alır, götürür kayalara vurur sonunda, ama belli bir süre için yapar. *Bize bakıyor*. Biz yapamazsak, yapacak mutlaka çıkar. İşçi sınıfının siyasallaşma süreci hızlandığı zaman mutlaka buna yanıt veren bir siyasal parti öne çıkar.

Sovyetler'in çöküşünden bu yana yoğun bir durgunluk oldu. Ama şimdilerde görülüyor ki, solda birleşme yönünde dünya çapında bir hareketlilik var. Bir bakıyorsun, eski Troçkistlerle eski Sovyetçiler yanyana gelip konuşmaya çalışıyorlar. Ya da eski Maoculara, eski Sovyetçiler birbirlerine birleşme çağrısı yapıyorlar. Yani on yıl önce duymayı bile tahmin edemeyeceğimiz şeyler oluyor. Türkiye'de de Birleşik Sosyalist Parti'de Troçkistler, Kurtuluş'cular, eski menşevik TKP'liler vb., biraraya gelmiş görünüyorlar. Sorum şu: Zamanında TKP içindeki ayrışmada

menşevik kanatta yer almış çok yoldaşla yollarımız ayrıldı. Aradan 15 yıl kadar bir süre geçti. Şimdi bizim bunlarla yanyana gelmemiz önünde bizim açımızdan bir engel var mı? Onlar açısından ne gibi engeller var? Bu engelleri aşmak için ne yapabiliriz?

Dünyadaki bu birleşme eğilimi son derece gerçek bir gereksinimden kaynaklanıyor. Son derece de yararlı sonuçları olacaktır. Ancak, Birleşik Sosyalist Parti'yi bu olumlu sürece örnek kabul edemiyorum. Bu, solda birliğin her türlü ölçütüne ters, zararlı bir *liberal* partidir sonuçta. Sol söylem sahibi de olsa, liberal bir parti. Solda birlikten komünistlerin anlayacağı bu olmamalıdır. Birbirine taban tabana zıt mihraklar bu parti içinde birleşmişler, partinin merkez organı toplanmadan önce tüm guruplar değişik odalarda kendi merkez komitelerini topluyorlar, görüşmelerini yapıyorlar, ondan sonra Birleşik Parti'nin toplantısına giriyorlar. Böyle bir "birleşme"den işçi sınıfına yararlı bir sonuç çıkmaz. Bu çeşit birleşme, tek başına ayakta duramamanın getirdiği bir geçici sonuçtur. Ama buna da öyle bir yöntem bulunmuş ki, bir çeşit anarşizm. Kliklere, hiziplere özgürlük. Böyle bir birlik, haklı ve doğru bir eğilim olan birlik eğiliminin zararlı bir noktada somutlanmasıdır.

Öte yanda *birlik büyük bir gereksinimdir*. Devrimci hareket son derece dağınık dünyanın her yerinde. Büyük miktarda kadro var, fakat

herkes ayrı ayrı birşeyler yapmaya çalışıyor, küçük dükkanlarla uğraşiyor. Yani dünya tekelleri karşısında biz daha ülke partileri kuramıyoruz, oysa dünya partisine varma zorunluluğumuz var. Yapmamız gereken, kısa vadeli çıkan sonuçların yetersizliğine bakmadan inatla ve sabırla birlik sürecini zorlamaktır. Ama Marksçı ilkeleri atlama- dan. Birlik için birlik değil, mücadeleyi yükseltmek için birlik.

Buradan senin getirdiğin soruya gelirse, eski partililerin çoğuyla yollar ayrıldı. Onlar o yanda kaldı, biz bu yanda yürüdük. O yanda kalanları bugün bir bütün olarak değerlendiremeyiz. İçlerinde Yeni Demokrasi Partisi hokkabazlığının başınt çekenler var, tekellerde iyi işler tutanlar var, Birleşik Parti'ye girmişler var, komünizm ülküsünü, komünist ateşini hâlâ sıcak tutanlar var. Sanırım soru bu sonuncularla ilgilidir.

Şimdi, bu yoldaşlar biraz serinkanlı düşünürlerse, eski kavgaların hararetinden kendilerini ayırıp düşünürlerse, eski TKP'den, komünizmi örgütlü olarak savunan bizden başka kimse *kalmamıştır*. Bu, bizim söylediklerimizde inançlı ve kararlı olduğumuzu kanıtlar. Bizim açımızdan bu yoldaşlarla birleşmeyi engelleyecek hiçbir neden *yoktur*. Tam tersine. Hepsinin, hele yaşlı yoldaşların bu mücadelede büyük deneyleri var, bize öğretecekleri şeyler var, yapacakları katkılar var. Onlar açısından da bir engel, olsa olsa psikolojik bir engel olur, yıllar öncesindeki kavgaları, tartışmaları aşamama-

nın getirdiği psikolojik bir engel olur. Ne var ki, sınıf mücadelesinin gereksinimleri karşısında, bu çeşit ilke ve içeriğe dayanmayan psikolojik engelleri aşmak zorunluluğu da var.

Mutlaka birleşmiş, güçlü bir komünist partisi yaratmak zorundayız. Ama bu ülke çapında birleşmiş, güçlü bir komünist partisi yaratma süreci, yalnızca Türkiye Komünist Partisi'nin, eski TKP'den kalan diri komünistlerle birleşmesiyle sağlanabilecek birşey değildir. Bizim dışımızda da mücadele eden, bazı fikirlerine katıldığımız, bazı fikirlerine katılmadığımız, ama komünistliği tanımlayan temel konularda anlaştığımız güçler var. Bunlarla da ısrarla birlik yolunu arıyoruz. Aradık, arayacağız. Kısa dönemli sonuçlar ne olursa olsun. Küsmece yoktur bizde. Biz de inatçı insanlarız. İsrarla birlik yolunu aramayı sürdüreceğiz. Şu gerçekleri de her zaman yineleyeceğiz: Birlik sürecinde kimse ikiz kardeşini aramamalıdır. Önemli olan, komünistliği, Türkiye somutunda da komünistliği tanımlayan ölçütleri saptamaktır. Ve bu ölçütler dışındaki tüm öteki farklılıkları, birleşmeye engel olmayan, hatta düşünce canlılığını besleyebilecek ve giderek önemi azalacak farklılıklar olarak ele almaktır.

Legal parti konusunda ne düşünüyorsunuz?

Legal partiyi iki düzeyde ele almak olanaklıdır. Birincisi, legal parti, yasaların elverdiği düzeyde

yığınlara daha kolay ulaşabilmek için bir araç olarak ele alınıyorsa, bugün de yararlıdır, yarın da yararlıdır, dün de yararlıydı. İkincisi, legal partiyi, "Parti" olarak anlıyorsak, tabii bu oportünist bir saçmadır. Hiçbir zaman, hele Türkiye gibi bir ülkede, yasal bir hareketin devrim yapma şansı yoktur. Devrim yapma bir yana, siyasal polise karşı kendini koruma şansı da yoktur. Türkiye burjuvazisinin durumu ortada, Türkiye demokrasisinin durumu ortada. Türkiye devletinin tarihsel gaddarlığı ortada. Böyle bir ortamda legalleştiğinde sınıf mücadelesinde yürüyeceğin yol sınırlıdır, yapabileceğin çok sınırlıdır. Baştan yenilgiyi kabul etmektir. Bu nedenle, işçi sınıfının partisi anlamında, komünist partisi anlamında legal bir parti kavramını kabul edemeyiz. Ama legal bir partinin yararları büyüktür. İlegal parti böyle birşey örgütleyebiliyorsa ne güzel. Yalnız tartışma, "legal parti mi, illegal parti mi?" sorusu olarak geliyor. O zaman da *mutlaka ve mutlaka illegal parti*.

Türkiye komünist hareketinden söz ederken, kendi partimizi, TKP'yi de değerlendirebilir misiniz?

Devrimci hareketimizde bence yanlış bir alışkanlık var: Tüm örgütler kendilerini yüceltici konuşuyor, yazıyorlar. Kendilerini öven sloganlar atıyorlar mitinglerde, yürüyüşlerde. Kendi partile-

rine bağıyorlar. Bu tutum halkta beklenen etkiyi göstermiyor, yüzlerce yürüyüş sonrasında örgütlerin görelî güçleri pek değişmiyor. TKP MK'sı 10 yıl önce örgütlerine gönderdiği bir direktifle mitinglerde kendimizi öven belgiler atmayı durdurdu. Aynı şey bugün de geçerlidir. Tabii genç yoldaşların zaman zaman buna canları sıkılıyor ama anlamak zorundayız ki, insanın kendi örgütünü övmesinden kolay birşey yoktur. Zaten, onu doğru bilmişsin ki onun üyesisin. Asıl zor ve önemli olan, geçtiğin sokaklarda halkın partimiz için bağırıp, onu övmesidir. Kısacası, TKP'yi övmeyeceğim.

Daha da önemlisi: Komünistler, yanlışlarını-doğrularını, eksiklerini-fazlalarını her zaman en gerçekçi ve cesur biçimde değerlendirmek zorundadırlar. Bu noktada kendini aldatmaktan daha zararlı birşey az bulunur.

Bu söylediklerimden sonra çok özet bir değerlendirme yapmak gerekirse şunları söyleyebilirim: Teorik tahlilde Türkiye devrimci hareketinin en ileri çizgisindeyiz. Son 25 yılın olaylarına baktığımız zaman bunu görmek olanaklıdır. Çok şeyi önce biz söyledik ve de doğru olarak söyledik. Büyük çoğunluk "Türkiye yarı-feodal, yarı-sömürge ülkedir" derken, biz "Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizmi vardır" dedik. Türkiye'nin emperyalistleşme aşamasına geldiğini, 1980 darbesinin faşizm olduğunu ilk biz söyledik, hem de ertesi günü. 1980 faşizminin çözüldüğünü de ilk biz söyledik. (Teorik yeteneğiyle öne çıkmamış bir

toplumdur Türkiye toplumu. Kimi hareketler hâlâ faşizm diyorlar. Bu hareketlerden bir tanesi, yazılarında "karşı-devrim geliyor" diyor! Sana göre faşizm gitmedi ki, nasıl geliyor?) Daha çok örnek verilebilir.

Öte yanda, güçsüzleşen yanımızı da görmemiz gerekir. Biz son yıllarda teorik tahlil-pratik mücadele ilişkisini ihmal ettik. Bunda yaşadığımız süreçlerin önemli bir rolü oldu, ama öznel olarak hata bizlerin kapısındadır. Biz, doğruları söyleyelim, doğrular bizi güçlenmeye götürecektir dedik. Hayır, götürmüyor! Doğruları söylemek güçlenmeye yetmiyor. Doğruları söylemek, sonunda o otomobilin, yoldan çıkmamasını belki sağlıyor, uçurumdan aşağıya yuvarlanmamasını sağlıyor, ama otomobilin hızlı bir biçimde kalkıp ilerlemesini sağlamıyor. Otomobilin güçlü bir biçimde kalkıp, hızla ilerlemesini sağlayan şey, o günün sorunları, sıkıntıları çevresinde mücadele etmektir. Biz bu bağlantıyı ihmal ettik açıkçası. Doğrular güçlenmeye götürür dedik. Doğrular tek başına güçlenmeye götürmüyor. Doğrular son aşamada başarı mı, başarısızlık mı, bunun yanıtını veriyor. Yalnızca doğruları söylemek güçlenmeye neden olsaydı, bunun tersi, doğruları söylemeyenler güçlenemez olurdu. Yalnızca devrimci hareketi değil, burjuva partilerini de içine katarak düşünelim. Burjuva partileri doğruları mı söylüyor? Tam tersi. Ama dev gibi partiler. Demek ki, doğruları söylemeyle o gün güçlenme arasında bir doğrudan

bağlantı yok. Bunu yoldaşlarımıza altını çizerek söylememiz zorunludur. Güçlenmeyle mücadele arasında doğrudan bağlantı var. Güçlenmeyle aktif çalışma arasında bağlantı var.

Türkiye gibi bir ulusta iki ulusun yaşadığı, Kürt halkını da katarsak, iki ulusta dört ulusun yaşadığı, emekçiyle sömüren arasında büyük uçurumların olduğu ve de özellikle sabit gelirliler için yaşamın olağanüstü zor olduğu toplumlarda, *herşeyin kilidi mücadeledir*. Mücadele eden güçlenir. Günün sorunlarından tutmak ve sıcak mücadele içinde olmak.

Bir parantez açarsam, Türkiye’de gerçekten Marksist-Leninist olan çok az sayıda hareket var. Kendisine Marksist-Leninist diyor, biraz konuşuyorsun, “aşın şu Marks’ı” diyor. Aşın şu Marks’ı dediğin zaman, Marksist-Leninistliğin nerede kalıyor? Tabii Marks peygamber değil, ama önce bir göster nerede aşacağız? İşçi sınıfının tanımında Marks’ı aşabilir misin sen? Sosyalizm nasıl bir toplumdur konusunda? Ancak kurduktan sonra belki aşarsın. Bir takım detaylarda Marks’ın bazı öngörülleri gerçekleşmemiş olabilir. Ama Marks’ı “aşmak” başka birşey. Marks’ın getirdiği teori eskidi demektir bu. Böyle bir tutumla Marksist-Leninist olunmaz.

Parantezi kapatıyorum. Bugünün Türkiye’sinde “güçlü örgüt” tanımı da çok görecelidir. Türkiye işçi sınıfı içinde güçlü bir parti yok. Sınıfın içine girmiş bir parti yok. Ne olursa olsun, biz işçilerin

arasında çalışan bir partiyiz. Ve bizim kadar Marks'a, Engels ve Lenin'e sadakatla bağlı başka bir örgüt yoktur. Bu da bize çok büyük bir görev ve sorumluluk getiriyor. Davamızı başarıya götürmek zorundayız. Bunu yapamazsak, şu ya da bu mücadele yöntemine tapan, yalan yanlış hareketlerin elinde çarçur olur herşey. Gerçekten çok şey bize bakıyor. Biz bunu yapabilir miyiz, yapamaz mıyız, bunu yaşam gösterir. Biz yapamasak da, yapacaklar mutlaka bu çizginin içinden çıkacaktır, mutlaka yapılacaktır.

Söyledikleriniz gerçekten içimizde duyduğumuz şeyler. Fakat işin bir boyutu daha var bence. Bunun çözülmesi gerekir. Sorun şurada çıkıyor: Partimiz daima siyasetin dönüşlerini ilk farkedenlerden biri oluyor. Ama örgüt olarak bu dönüşün gerektirdiği pratik adımları iyi atamıyoruz. Çünkü sonuçta, Marksizm-Leninizm, bu açılım, bu sevgi, bu siyasal bilgi ve bilinç bir merkezden geliyor. Oysa bu doğrularla, bu kim ne derse desin yanlışlığı kanıtlanamamış doğrularla yığınlar arasındaki bağı kuracak orta ve alt düzey kadrolarımızın yetişkinliği yeterli değil. Bugün parti açısından bu sorun, irdelenmesi gereken bir sorun. Ben bunu soracağım. Çözmek için ne yapmamız gerekiyor?

Parti, bu arayı kapatmak için önlem aldı. Kongreden önce önlem aldı. Kongre kararı önlemi

resmileştirdi. Yedi ay öncesine göre bugün durum çok değişiktir. Her düzeyde, karar verme ve inisiyatifte önemli bir yükselme gözleniyor.

Evet, pratik-günlük siyasette eksiklerimiz var. Biz siyaseti hep sınıfların birbirleriyle ve devletle olan ilişkileri olarak ele aldık. Ama bu doğrunun bir boyutu daha var, gündelik açınımlar, tutumlar, adımlar. Partimizi güçlendireceksek, onları da öğreneceğiz. Uzağında durduk. O da şundan kaynaklandı: Biz doğruları söyleyelim, başka işlerle uğraşmayalım, insanlar doğrulara gelecektir. Gelmiyor yoldaşım! Yaşam bunu bize yeniden hatırlattı. Gelmiyorsa ne yapmak gerekiyor? Günün sorunları üzerinde sıcak, acil mücadele gerekiyor. (Bunun için de gençliğe yönelmek gerekiyor.) Bunu yapınca zaten o tür siyaseti de öğreneceğiz.

Örgütlenmeyi, yazılar, vb., ile öne çıkarmak gerekiyor bu dönemde. Lenin'in yazıları, devrimci durum arifesinin yazıları... Bence de gençler büyük önem taşıyor.

Kilit gençler.

Ve onlara sürekli görev vermek. Biz de öyle geldik. 17-18 yaşındaydık çeşitli görevler aldığımızda.

(Bir başka yoldaş) Gençlik çalışması ilerledikçe hissediyoruz bir takım sorunları. Sonuçta siyasal deneyimin ilerlemesi ile çözülecek şeyler ama,

belki sizin bir takım önerileriniz olur. Gençlik içinde çalışmak canalıcı önem kazanıyor. Ve bugün işlerin acilliği açısından öğrenci gençlik içinde çalışmak büyük önem kazanıyor. Ama bunun ötesinde, gençliğin ağırlıklı çoğunluğu işçi gençlik. Öğrenci gençlik, 80'den sonra geldiği konumda bazı yönleriyle çok daha gelişmiş, ama siyasal anlamıyla geri kalmış gibi geliyor bana. İşçi gençlikten daha fazla koptu gibi geliyor. Bu sorun bizim günlük çalışmamızda işçi gençlikle öğrenci gençlik arasında çelişki yaratıyor. Sorum bu uyumu sağlamanın yolları üzerine.

Gençlik içinde başarı kazanmak bugün genel başarının kilidi olmuştur. Bunu yapamazsak yapamayız. Bu alanda biraz da sınama-deneme yoluyla doğrulara ulaşılır. Öğrenci gençlik çok daha duyarlıdır toplumsal dengelere. Bir çeşit romatizmalı adam gibidir yani, hemen hisseder yağmurun yağacağını, işlerin ne yana gideceğini. Hemen de aktif adımları o atar. Türkiye'de son 30 yıla bakın. Rusya örneğinde de ilk adımlar öğrenci gençlikten geliyor. Ondan sonra sınıfa yayılıyor. Mücadeleyi sınıfa yayan öğrenci gençlik olmuyor ama o işte yayılacağını seziyor. Konumu gereği, üretimde yer almayışının getirdiği yapıyla en hızla oraya ya da buraya gidebiliyor. İşçi gençlik öyle değil. İşçi gençlik, işçi sınıfının genel örgütlenmesi dışında çok ender iyi örgütlenebilmiştir. Bir-iki örneği var, bir tanesi Bulgaristan. İşçi gençlik örgütlenmesi

olarak.

Ama öğrenci gençlik her zaman ayrı bir kesim olarak ve gençliği tanımlayan (oysa gençliğin küçük bir parçasıdır) bir kesim olarak son derece aktif, son derece önemli bir rol oynamıştır tüm dünyada. Şimdi biz ne yapmalıyız? Bugünkü gücümüzle işçi gençliğe yoğunlaşma bana israf gibi geliyor. *Öğrenci gençliğe yoğunlaşmalıyız.* Avrupa için de durum pek farklı değil. Son yıllarda büyük miktarda öğrenci geldi Avrupa'ya. Üniversitelere, dil okullarına. Öğrenci çevrelerinde büyük çoğunluğuyla dincilerin örgütleri var. Öyleyse, Avrupa'da da asıl yoğunlaşmamız gereken kesim öğrenci gençliktir.

İşçi ve öğrenci gençlik tabii iki ayrı dünyadan geldiklerinden herşeye bakışları farklı. İkisinin de üstün yanları, eksik yanları var. Bunları birbirine kaynaştıracak olan, mücadeleden başka hiçbir şey değildir. O sıcak mücadelede beraber olmak, birbirlerine birbirlerini öğretecektir, birbirlerini kabul etmeyi de öğretecektir. Ve de Türkiye'ye baktığın zaman, öğrenci gençliğin büyük çoğunluğunu işçi gençten ayırmak güçtür. Büyük çoğunluğu zaten emekçi kesimden geliyor.

Bir de okuma enflasyonu var, okuyan kadar iş yok. Yani orada da bir proterleşme süreci gidiyor. Ama cuntadan bu yana üniversite gençliğinde bir siyasetten uzaklaşma oldu. Son dönemlerde bu özellikle ortada. Sanatından, müziğinden, herşeyinden anlaşılıyor. Ama bu aşılmaz birşey değil.

Birkaç kere oldu Türkiye'nin geçmişinde. Yine aşılabacak çünkü gençlik çok daha namuslu bir kesim yaşlılardan. Çok daha namuslu, haksızlığa çok daha tepkili bir kesim.

TKP'nin 75.Kuruluş Yıldönümü nedeniyle,
10 Eylül 1995'de yayınlanan video
konuşmasından alınmıştır.

75.YIL KONUŞMASI

Değerli yoldaşlar, canlar, kardeşler,

TKP'nin kuruluşunun 75.yıldönümünde hepini-
ze en içten selamlarımı iletirim.

Sovyetler Birliği'nin yıkılmasından bu yana
dünya, işçiler ve emekçiler için çok zor bir
döneme girdi. Ancak bugün bu çok olumsuz
dünya güçler dengesinde bile Türkiye'de devrimi
gerçekleştirmek ve ardından sadece demokratik
dönüşümleri değil, pek çok sosyalist dönüşümleri
yapmak, sosyalizme büyüyen bir toplum yaratma
olanağı vardı. Ama bunun iki büyük koşulu vardır:
Birincisi, devrimin nesnel ve öznel koşullarının
gerçekçi bir değerlendirilmesi gerekir. *İkincisi* de,
Marksizm-Leninizmi iyi öğrenmek ve Sovyet
deneyiminden dersler çıkartmak çok önemlidir.
Sovyetler Birliği, dünyanın altıda biri kadar bir
ülkeydi. Türkiye gibi ülkelerin alanı daha dardır,
yanlıları hiç affetmeyecektir.

Partimizin 9. Kongre'sinin ana kararında,
"karşı-devrim hızla gelmekte... ama ülkenin

içinde bulunduğu koşullardan dolayı, devrimci güçlere iktidar yollarının açılabileceği bir durum vardır. Gazi ayaklanması gidişin tersine döndürülebileceğini gösteriyor" denilmektedir. Şimdi bu tahlilin üzerinde duralım.

Hangi kesiti alırsak alalım, son 10 yılda, son 20 yılda, ya da 30 yılda, Türkiye endüstriyel alanda giderek hızlanan büyük adımlar atıyor. Bir sonraki on yılın gelişmesi, bir öncekinden katıyla fazla oluyor. Ama bu gelişme bile, dünya güçleri ile rekabete yetmiyor. O zaman ne oluyor? Emperyalist ülkelerin yapabildiğini Türkiye kapitalizmi yapamıyor. Toplumun emekçi kesimlerini belli bir halinden memnun olma dengesine getiremiyor. Tersine, bu büyük adımlar Türkiye emekçisinin sırtından atılıyor. Yani 1978'den bu yana söylediğimiz gerçek değişmiyor. 1978'den bu yana gelişme hızlandı ama gelişmenin dinamikleri aynıdır. Sermaye birikiminin ana kaynağı hâlâ ülke içindeki insanlardır. Türkiye emperyalist olma aşamasına geldi, emperyalist olma gereksinimi çok şiddetlendi fakat emperyalistleşemiyor. Orasından burasından birşeyler yapıyor ama Türkiye, tam tersine emperyalizmin sömürüsü altında bir ülkedir. Bu durum yine *Zayıf Halka*'daki ana fikirlerden birine bağlanıyor: Türkiye'de burjuva demokratik devrim ya da liberal yollar geçicidir. Ya devrim, ya zorba bir düzen.

Böyle bir ikilem içinde, Türkiye son 1-2 yılda

yeniden devresel darboğazına sürükleniyor. 1960-70-80'de olan, belki biraz gecikmeyle 1997'de ya da 1998'de olacak.

Bu gidiş içinde baktığımız zaman devrimci güçler, siyasal yönetim kadrolaşması, mali olanaklar ve yığın desteği açılarından karşı-devrim güçlerine oranla daha geride gözüküyor. Ama işin bir yanı daha var. Devrimci hareketin de, henüz ulaşamadığı dev bir potansiyel desteği var. Bu potansiyeli aktif güce dönüştürmek için devrimci güçlerin başvurabilecekleri bir tane anahtar vardır: *Alevi toplumu, Kürt halkı, işçi sınıfı bağlaşıklık yaparsa*, o zaman işte bu dev gibi potansiyel destek, fiili, aktif destek haline getirilir. O zaman devrimci laik güçlerin karşı devrimi ezme şansı doğar.

Bu olabilir mi? Olabilir. Gazi ayaklanmasının tüm ülkeye yayılması ve haksızlıkların üzerine yürümesi olanaklıdır. Ama tüm taktiklerin, bu iki büyük gücü, *Türkiye toplumun ana devrimci gücü olan işçi sınıfının* yanına koymaya yönlendirmesi koşuluyla. Gazi'de kendiliğinden olan buydu. Gazi direnişi bu üç büyük gücün birlikte mücadelesinin yarattığı bir olaydır. Bunu kimse reddemez.

İşçi sınıfının, Kürt halkının, Alevi toplumunun birlikte mücadelesi. Devrimimizin anahtarı buradadır. Ama bugün yürünen yolda bunun gerçekleşeceğinin garantisi var mı? Yok. Dahası hâlâ bir dizi yanlışlar içinde yürüyoruz, devrimci hareket olarak.

Bugün Kürt sorunu, ülkenin tüm sınıfları açısından derhal çözülmesi gereken bir sorundur. Tabii, çözümleri her sınıf kendi konumlarına ve amaçlarına göre getirir. Burjuvazinin nasıl bir çözüm istediğini biliyoruz. İşçi sınıfı açısından ise, Kürt sorunu devrimin temel sorunlarından biridir. Türkiye halkları adına konuşan bir örgüt yoktur. Türkiye işçi sınıfı adına konuşabilen bir örgüt yoktur. Türkiye halkı adına konuşabilen bir örgüt de yoktur. Ama Kürt halkı adına konuşan örgüt vardır. Öyleyse, herkesin Kürt halkının temsilcisi olarak PKK'yı tanıması zorunludur. Kürt halkının mücadelesini örgütleyen PKK'dır. Bunu redederek kimse hiçbir yere varamamıştır, varamayacaktır.

Kürt sorununda siyasal bir çözüm olabilir mi? Siyasal bir çözüm mutlaka olacaktır, ama nasıl bir siyasal çözüm olacaktır? Birşey çok açıktır: Emperyalist güçlerin etkin olacağı hiçbir "çözüm" ne Kürt halkına, ne Türk halkına, ne bölgedeki öteki halkalara hiçbir yarar sağlamaz. Bölge haklarına ve Türkiye'ye en başta Kürt emekçisine yararlı olacak bir siyasal çözüm için, Türkiye işçi dinamiğiyle bütünleşme dışında başka bir yol yoktur.

Türkiye işçi sınıfı hareketinin geri devşirildiği bir dönemde yükselmesi, Kürt mücadelesinin şansızlığıdır. Bu durum hem onun tam başarı şansını azalttı, hem de işçi sınıfının geri devşirilmesini de arttırdı. Çünkü sınıf içinde de Türk

milliyetçiliği yükseldi. Bu da çok somut gösteriyor ki, işçi sınıfıyla bağlaşmadan ulusal-demokratik anlamda başarı kazanmak olanaksızdır. Kürt mücadelesiyle bağlaşmadan da işçi sınıfı için siyasal ve toplumsal devrimin önü tıkalıdır. Son on yılın toplumsal pratiği bu doğruların kanıtlanışıdır.

Türkiye koşullarında genel baktığımızda, üniter devlet daha iyidir. Ama Kürt halkına sorulması gerekir. Kürt halkı federasyon istiyorsa federasyon.

Üniter devletin ya de federatif devletin yarar ya da zarar girmesi, söz konusu halkların kültür düzeyiyle ve duygularıyla, bastırılmış derecesi ve hırslarıyla doğrudan bağlıdır. Bu nedenle, bu öğelerden arıtılmış bir "federasyon mu üniter devlet mi" tartışması yapmaya olanak yoktur. Yeterli büyüklükte birden fazla ulus bir ülke sınırları içindeyse, federatif yaşayabilirler. Yaşamıyorlarsa, *bazıları yaşatmak istemediğindedir*. Yugoslavya'da olan budur. Ama şu da unutulmalıdır ki, federasyonun yaşamamasını getiren nedenler üniter devlette de işleyelecektir. Sonuçta, devletin biçiminin sorgulanmasıyla değil, o sınırlar içindeki halkların birbirlerinden ne istediklerinin sorgulanmasıyla başlamak gerekir. Soyut modeller hiçbir şey çözmiyor. Kürt halkıyla Türk halkı gönüllü olarak "federasyon"da anlaşsalar, bundan zararlı bir sonuç çıkmaz. Sonuçta herşey halkların gerçek istemlerinin ne yönde oluştuğuna bağlıdır.

Tabii ki işçi sınıfı büyük devletlerden, birleşik devletlerden yanadır. Ama federatif devlet demek, büyük devlet, birleşik devlet olmamak değildir. İşte Birleşik Amerika, bir federe devlettir.

Sovyetler Birliği'nde de öyleydi. Federasyon olduğu için batmadı Sovyetler Birliği.

Sonuçta, ulusların kendi kaderini belirleme hakkı var. Bu hakkın içinin somut olarak doldurulmasının işçi sınıfına zarar vermeyeceği ortaya çıkmadan, genel planda federasyona da, başka bir biçime de karşı çıkılamaz.

Şurası da açık ki, Türkiye Kürdistanı'nda neredeyse her evden bir ölü çıktıktan sonra, eski statüyü kimse kabul etmez. Yeni çözümler zorunludur.

Bu noktada, Türk milliyetçiliğine değinmek zorunludur. Çünkü günümüz gençliği, özellikle önümüzdeki yıllarda bu Türk milliyetçiliğiyle yüzyüze kalacak. Ezen ulusun komünistleri olarak, ezen ulus şövenizme karşı şiddetle mücadele etmeliyiz. Ezen ulusun milliyetçiliği, şöven ve gericidir sonuna kadar. Ve ezen ulus komünistinin ilk görevi, kendisini ezilen ulusa anlatabilmek için de ilk görevi, kendi ulusunun büyük ulus şövenizmiyle mücadele etmektir. *TKP'nin önemli görevlerinden biri, yükselen Türk milliyetçiliğiyle mücadeledir.*

Türkiye'de yükselen Alevi hareketinin son durumuna gelirse. Özellikle partileşme konusunda geniş bir Alevi kamuoyu tepkisi oluşmaya

başladı. Bu nedenle, artık hiçbir yerde Alevi Partisi sözcüklerini ağızlarına alamıyorlar. Dahası "bizi yanlış anladınız, Alevi partisi kurmak gibi bir niyetimiz yok" diyorlar. O zaman neden "Alevilerin de parti kuma hakkı vardır" diye bağıryordunuz?

Bu kesim Alevi partisi kuramayacaktır. Demokratik, ilerici, emekten yana bir parti ise hiç kuramazlar. Onun için hafif kalırlar.

Bugün bu partici eğilimin, Temsilciler Meclisi'nin yararlı bir işlevi kalmamıştır. Tam tersine toplumu bölmeye yönelmiştir. Bu nedenle, *Temsilciler Meclisi dağıtılmalıdır*.

9.Kongremizin kararı, "bugün Alevi toplumunun örgütlenme mücadelesinde emekten yana, ilerici görüşleri savunan güçler desteklenmeli ve güçlendirilmelidir" diyor.

Bu bağlamda şunu görmeliyiz ki, düne kadar "Alevilik dindir, imandır" diyen bazı çevreler, şimdi cemevlerinden, Alevi demeklerinden çıkmıyorlar. Alevi kimliğini kabul ederek geliyorlarsa ne güzel.

Alevi toplumunun siyasallaşmasından TKP'nin anladığı, kendi özüne uygun, tarihte kendi devrimciliğinin yarattığı kavramlarla tutarlı bir siyasallaşmadır.

Biz baştan söyledik. Alevi toplumu bir inanç birliğidir. Alevilerden komünist kazanmaya uğraşırız. Alevi toplumuyla yakın dost oluruz. Kendimiz de Aleviliği gerçekten çok seviyoruz. Ama

Alevilik kendine özgü bir varlıktır. Ancak uzun bir mücadele sürecinde, kendi liderleri eliyle aynı zamanda, bir yakın dayanışma, sıcak dayanışma içinde, işçi sınıfı objektif olarak onların da sözcüsü olabilir.

Ama bugün Türkiye’de başı çeken partisi yoktur işçi sınıfının. Peki yakın tarihte işçi sınıfı adına konuşuyorum diyen parti olmuş mudur? Olmamıştır. Çok sayıda örgüt var ama hiçbirisi, gerçekleri yadsımadan, “ben konuştuğum zaman işçi sınıfının önemlice bir kesimi beni dinler” diyememiştir, bugün de diyemiyor. Şimdi bu kadar örgüt var. Bu örgütleri kuranlar, bu örgütlerde çalışanlar, yöneticiler ya da üyeleri hepsi de gecesini gündüzüne katıp, işçi sınıfının öncü örgütünü yaratmak için çalışmadılar mı? Kimisinin çalışma biçimi bize doğru gelir, kimisinin ki yanlış gelir. Bu başka bir konu. Ama bu kadar örgüt var. Olamadı. On yıl geçiyor, yirmi yıl geçiyor, otuz yıl geçiyor, hedef menzile girmiyor.

Son devrimci durumdan bu yana bir süreç yaşandı. Bu da gösteriyor ki, ülkenin güçlü bir sınıf partisine nesnel gereksinimi yeni yeni, gerçek anlamda kabarıyor. Önümüzdeki yıllarda işçi hareketini temsile yetkili bir ya da iki örgütün öne çıkacağını göreceğiz. Bundan önceki dönemlerde ne denli büyük özveri gösterirsen göster, ne yaparsan yap, bunun nesnel olanağı zayıftı. Ama önümüzdeki birkaç yılda gereksinimin kendini iyice dayatacak ve buna da yaşamda çözümler

gelecektir. Çünkü, parti kurmak, çalıştırmak bir yönüyle öznel bir iştir, kadroların enerjisine, kararlılığına özverisine bakar, ama asıl yönüyle de nesnel, sınıfın nesnel gereksinimleriyle bağlıdır.

İşte o nesnelliğin çağırdığı ortamda herşey bize bakar. Biz üstümüze düşeni, ortamın bizden beklediklerini yaparsak bu parti TKP olacaktır. Ama siyaset de boşluk tanımaz. Biz üstümüze düşeni yapmazsak, Marksist-Leninistim diyen değil, en olmadık hareket bile geçici süreler için işçi sınıfına egemen olabilir.

Şimdilerde solda birleşme üzerine dünya çapında hareketlilik var. Troçkistlerle eski Sovyetçiler yanyana gelip konuşmaya çalışıyorlar. Ya da eski Maoculara, eski Sovyetçiler birbirlerine birleşme çağırısı yapıyorlar. Düşünemeyeceğimiz şeyler oluyor. Türkiye’de de Birleşik Sosyalist Parti’de, Troçkistler, Kurtuluş’cular, eski menşevik TKP’liler vb., biraraya geldiler.

Dünyadaki bu birleşme eğilimi son derece gerçek bir gereksinimden kaynaklanıyor. Son derece de yararlı sonuçları olacaktır. Ancak Birleşik Sosyalist Parti bu olumlu sürece örnek değildir. Bu çeşit birleşme, tek başına ayakta duramamanın getirdiği geçici bir sonuçtur. Ama buna da öyle bir yöntem bulunmuş ki, bir çeşit anarşizm. Kliklere, hiziplere özgürlük. Böyle birlik, haklı ve doğru bir eğilim olan birlik eğiliminin zararlı bir noktada somutlanmasıdır.

Ama birlik büyük bir gereksinimdir. Dünyanın her yerinde devrimci hareket son derece dağınıktır. herkes ayrı ayrı birşeyler yapmaya çalışıyor. Yani dünya tekelleri karşısında biz daha ülke partileri kuramıyoruz, oysa dünya partisine varma görevimiz var. Yapmamız gereken, kısa vadeli çıkan sonuçların yetersizliğine bakmadan inatla ve sabırla birlik sürecini zorlamaktır. Ama Marksçı ilkeleri atlamadan. Birlik için birlik değil, mücadeleyi yükseltmek için birlik.

TKP'nin son 20 yılında eski partililerin çoğuyla yollarımız ayrıldı. Onlar o yanda kaldı, biz bu yanda yürüdük. O yanda kalanlar bugün bir bütün değiller. Yeni Demokrasi Partisi'nin başını çekenler var, tekellerde iyi işler tutanlar var, Birleşik Parti'ye girmişler var, komünizm ülküsünü, komünist ateşini hâlâ sıcak tutanlar var. Komünistlerin birliği açısından ilgilenmemiz gereken kesim sadece bu sonuncu kesimdir.

Şimdi, bu yoldaşlar eski kavgaların hararetinden kendilerini ayırıp düşünmelidirler. Eski TKP'den, komünizmi örgütlü olarak savunan bizden başka kimse *kalmamıştır*. Bu, bizim söylediklerimize inançlı ve kararlı olduğumuzu kanıtlar. Bizim açımızdan bu yoldaşlarla birleşmeyi engelleyecek hiçbir neden *yoktur*. Tam tersine. Hepsinin, hele yaşlı yoldaşların bu mücadelede büyük deneyleri var, bize öğretecekleri var, yapacakları katkılar var. Onlar açısından da bir engel, olsa olsa psikolojik bir engel olur, yıllar öncesindeki kavgaları,

tartışmaları aşamamanın getirdiği psikolojik engel olur. Ne var ki, sınıf mücadelesinin gereksinimleri karşısında bu çeşit engelleri aşabilmemiz gerekir.

Mutlaka birleşmiş, güçlü bir komünist partisi yaratmak zorundayız. Ama bu ülke çapında birleşmiş, güçlü bir komünist partisi yaratma süreci, yalnızca Türkiye Komünist Partisi'nin eski TKP'den kalan diri komünistlerle birleşmesiyle sağlanabilecek birşey değildir. Bizim dışımızda da mücadele eden, bazı fikirlerine katıldığımız, bazı fikirlerine katılmadığımız ama komünistliği tanımlayan temel konularda anlaştığımız güçler var. Bunlarla da ısrarla birlik yolunu arıyoruz. Aradık, arayacağız. Kısa dönemli sonuçlar ne olursa olsun. Şu gerçekleri de her zaman yineleyeceğiz: Birlik sürecinde kimse ikiz kardeşini aramamalıdır. Önemli olan komünistliği, Türkiye somutunda da komünistliği tanımlayan ölçütleri saptamaktır. Ve bu ölçütler dışındaki tüm öteki farklılıkları, birleşmeye engel olmayan, hatta düşünce canlılığını besleyebilecek ve giderek önemi azalacak farklılıklar olarak ele almaktır.

Buradan kendi partimizi, TKP'yi değerlendirmeye geçelim.

Devrimci hareketimizde yanlış bir alışkanlık var: Tüm örgütler kendilerini yüceltici konuşuyorlar, yazıyorlar. Kendi partilerini öven sloganlar atıyorlar mitinglerde, yürüyüşlerde. Bu tutum halkta beklenen etkiyi göstermiyor, yüzlerce yürüyüş sonrasında örgütlerin görece güçleri pek

değişmiyor. TKP MK'sı 10 yıl önce örgütlerine gönderdiği bir direktifle kendimizi öven belgiler atmayı durdurdu. İnsanın kendi örgütünü övmesinden kolay birşey yoktur. Asıl zor ve önemli olan, halkın partimiz için bağırmasıdır. Kısacası, TKP'yi övmeyeceğim.

Daha da önemlisi: Komünistler, yanlışlarını-doğrularını, eksiklerini-fazlalarını her zaman en gerçekçi ve cesur biçimde değerlendirmek zorundadır. Bu noktada kendini aldatmaktan daha zararlı birşey az bulunur.

Bu söylediklerimden sonra çok özet bir değerlendirme yapmak gerekirse şunları söyleyebilirim: Teorik tahlilde Türkiye devrimci hareketinin en ileri çizgisindeyiz. Son 25 yılın olaylarına baktığımız zaman bunu görmek olanaklıdır. Çok şeyi ilk biz söyledik ve de doğru olarak söyledik. Büyük çoğunluk "Türkiye yarı-feodal, yarı-sömürge ülkedir" derken, biz "Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizmi vardır" dedik. Türkiye'nin emperyalistleşme aşamasına geldiğini, 1980 darbesinin faşizm olduğunu ilk biz söyledik, hem de ertesi günü. 1980 faşizminin çözüldüğünü de ilk kez biz söyledik. Daha çok örnek verilebilir.

Öte yanda, güçsüzleşen yanımızı da görmemiz gerekir. Biz son yıllarda teorik tahlil-pratik mücadele ilişkisini ihmal ettik. Bunda yaşadığımız süreçlerin önemli bir rolü oldu ama öznel olarak hata bizim kapımızdadır. Biz, doğruları söyleyelim, doğrular bizi güçlenmeye götürecektir dedik. Hayır

götürmüyor. Biz bu bağlantıyı ihmal ettik açıkçası Doğrular tek başına güçlenmeye götürmüyor. Doğrular son aşamada başarı mı başarısızlık mı; bunun yanıtını veriyor. Yalnızca doğruları söylemek güçlenmeye neden olsaydı, bunun tersi, doğruları söylemeyenler güçlenemez olurdu. Peki burjuva partileri doğruları mı söylüyor? Demek ki doğruları söylemeyle o gün güçlenme arasında teke tek bağlantı yok. Bunu yoldaşlarımıza altını çizerek söylememiz zorunludur. Güçlenmeyle mücadele arasında doğrudan bağlantı var. Güçlenmeyle aktif çalışma arasında bağlantı var.

Türkiye gibi emekçiyle sömüren arasında büyük uçurumların olduğu ve de özellikle sabit gelirliler için yaşamın olağanüstü zor olduğu toplumlarda, herşeyin kilidi mücadeledir. Mücadele eden güçlenir. Günün sorunlarından tutmak ve sıcak mücadele içinde olmak.

Bugünün Türkiye'sinde "güçlü örgüt" tanımı da çok görecelidir. Türkiye işçi sınıfı içinde güçlü bir parti yok. Sınıfın içine girmiş bir parti yok. Ve bizim kadar Marks'a, Engels ve Lenin'e sadakatla bağlı başka bir örgüt yoktur. Bu da bize çok büyük bir görev ve sorumluluk getiriyor. Davamızı başarıya götürmek zorundayız.

Partimizin 75.yıldönümünde hepinizi komünist ateşiyle kucaklarım.

Gelecek onun için savaşanlarındır.

Yaşasın TKP!

İşçinin Sesi'nin 433.sayısından alınmıştır.

KOMÜNİSTLERİN BİRLEŞMESİNDE ARANACAK ÖLÇÜTLER

Sosyalist ülkelerin çözülmesinin, bu büyük yenilginin ardından, tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de komünist güçler büyük bir dağılıklık içine düştüler. Zaten varolan bölünmüşlük daha da arttı. Zaman içinde mutlaka bunlardan bir tanesi toplumsal pratiğe egemen olacaktır da, bu çok uzun bir süreç olabilir. Oysa, komünistlerin bugün ülke çapında güç olma, yürüyen sınıf mücadelesine aktif müdahale etme zorunluluğu vardır. Kısa dönemde komünistlere bu gücü, bu nitel sığramayı birlik süreci dışında hiçbir şey sağlayamaz. Birliğin uzun dönemde getireceği yararları ise saymak bile gereksiz. Onun için, komünistlerin birliği büyük davamızdır.

Türkiye devrimci hareketinde geçmiş yıllarda bu alanda çok sayıda başarısız örnek yaşandı. Neden birleştiler, neden ayrıldılar, anlamamanın olanağı olmadı. Bunlardan da ders çıkararak, hem eski yanlışımızı (burada kendimizden, TKP'den söz ediyorum) düzeltip birlik konusunu öne getirmeliyiz, hem de bu birliği düzgün kurallar çerçevesinde

yapabilmeliyiz ki, şu ya da bu yöne savrulmayalım.

Bundan kısa bir süre önce, TKP'nin 75. kuruluş yıldönümü nedeniyle yapılan söyleşide şöyle demiştim: "Birlik sürecinde kimse ikiz kardeşini aramamalıdır. Önemli olan, komünistliği, Türkiye somutunda da komünistliği tanımlayan ölçütleri saptamaktır. Ve bu ölçütler dışındaki tüm öteki farklılıkları, birleşmeye engel olmayan, hatta düşünce canlılığını besleyebilecek ve giderek önemi azalacak farklılıklar olarak ele almaktır." (Bkz: *İşçinin Sesi*, Eylül 1995, sayı 432)

Bu yazıda, "komünistliği, Türkiye somutunda da komünistliği tanımlayan ölçütleri" ele almaya çalışacağım. Elimizde bir pusula olması gerekir. Şu anlaştığımız noktalar komünistliği tanımlayan noktalardır, bunlar ise detaylardır diyebiliyorsak, o zaman birlik sürecini irdeleyebiliriz. Hangi noktalarda anlaşmak, birleşmek için yeterlidir? Hangi noktalarda anlaşmamak, ayrı yürüme nedenidir? Bu ölçütlere sahip olmadan düzgün tutum alınamaz, rüzgarın önünde oraya buraya savrulan saman parçasına dönülür. İlkesizleşilir.

Lenin şöyle bir tanım yapıyor:

"Parti üyesi, sosyal-demokrat (komünist-R.Y.) ilkelerle uyumlu bir biçimde örgütü geliştiren kişidir." (*Toplu Yapıtlar*, c.17, s.223)

Lenin'in sözünü ettiği bu "komünist ilkeler" iki çeşittir:

Birinci çeşit, her durumda geçerli ilkelerdir. Lenin bunlara, "örgütlenmenin temel ilkeleri"

adını verir. (agy, c.9, s.166)

İkinci çeşit ise, zamana ve yere bağlı olarak değişen, ülke ortamından çıkan ilkelere.

A. Örgütlenmenin ve Birliğin Temel Ölçütleri:

1. Proletarya diktatörlüğünü kabul

Gerçek komünisti sahtesinden ayıran en önemli ölçüt, sınıf mücadelesinin proletarya diktatörlüğüne varacağını kabul edip etmemektir. Marks'ın Weydemeyer'e 5 Mart 1852 tarihli mektubunda dediği gibi, sınıfların varlığını ve sınıf mücadelesini keşfedenler Marks, Engels değil, burjuva tarihçilerdir. Marks'ın getirdiği ise, sınıf mücadelesinin zorunlu olarak proletarya diktatörlüğüne yol açacağı ve bu diktatörlüğün de sınıfsız topluma geçiş aşaması olduğudur.

Lenin de bu konuda şöyle diyor:

“Proletarya diktatörlüğü sorunu o kadar önemlidir ki, bu diktatörlüğün gereğini reddedenler ya da yalnızca sözde tanıyanlar, sosyal-demokrat (komünist-R.Y.) parti üyesi olamazlar.” (agy, c.23, s.69)

2. KP üyesinin tanımı

Lenin'in ve Bolşeviklerin, 1900'lerin başlarında Menşeviklerle yürüttükleri mücadele, KP üyesinin bir tanımını vermiştir:

“Parti üyesi, partinin programını kabul eden ve partiyi mali olarak ve örgütlerinin birinde yer alarak destekleyendir.” (agy, c.6, s.474, c.7, s.27)

Bu tanımdan 3 ölçüt çıkar:

a. Parti programına ve ve programın içerdiği belgilere ters davranan, parti üyesi olamaz. (Aynı zamanda bak: *agy*, c.20, s.516-17)

b. Kesenek ödemeyi reddeden üye olamaz.

c. Bir parti organında somut olarak görev yapmayan üye olamaz.

3. Partinin taktik kararlarını uygulama

Yukarıda değindiğimiz tanımın ortaya çıkmasından sonra yürüyen mücadeleler, parti üyesi tanımının başka ek ölçütlerle genişletilmesi gereğini göstermiştir. İşte, partinin taktik kararlarını uygulama ölçütü bunlardan biridir. Bakın Lenin bu ölçütü nasıl ele almaktadır:

“(…)Yalnızca yığınlar arasındaki tüm çalışmasını parti kararları ruhunda yürüten, parti üyeliği gibi değerli bir ada layıktır...” (*agy*, c.18, s.453)

“Toplantımız, tüm RSDİP üyelerini uyarır ki, gerçek parti üyesi olmak için, kendini öyle çağırarak yetmez, hatta, RSDİP programının ‘ruhunda’ propaganda yürütmek de yetmez. Aynı zamanda tüm pratik çalışmayı partinin taktik kararlarıyla uyumlu biçimde yürütmek gerekir. (...)”

“Partinin taktik hattını pratikte izleyen, parti üyesidir.” (*agy*, c.17, s.221-22)

4. Azınlığın çoğunluğa bağımlılığı

Parti içi yaşamda, “federasyon ilkesi ya da tüm ‘eğilimler’e eşitlik, tartışmasız reddedilmelidir.

Tanınacak tek ilke, azınlığın çoğunluğa boyun eğmesidir.” (agy, c.20, s.518)

“Soyut konuşulduğunda, eşit sayıda Bolşevikle Menşevîğin birleşmesini gözümüzde canlandırmak olanaklıdır. Fakat azınlığın çoğunluğa boyun eğmesi ilke olarak zorunlu kabul edilmezse, böyle bir birleşme bile olanaksızdır.” (agy, c.9, s.166)

5. En üst organ kongre.

“Kongre, yani tüm yetkili örgütlerden seçilmiş delegelerin toplantısı, partinin en yüksek organı olmalıdır. Bu seçilmiş delegelerin herhangi bir kararı sonul kabul edilmelidir.” (agy, c.9, s.166)

6. Tüm yayınlar parti denetiminde. Azınlık ayrı yayın çıkaramaz.

“Yerel ve merkezi, tüm parti yayınları, hem parti kongresine ve hem de uygun merkezi ya da yerel parti örgütüne tam anlamıyla bağımlı olmalıdır.” (agy, c.9, s.166)

RSDİP tüzüğünün 3. maddesi şöyledir:

“Yalnızca yetkilendirilmiş parti örgütleri, parti yayını çıkarma hakkına sahiptir.” (agy, c.20, s.520)

“Aynı kentte ya da bölgede birbirine rakip iki gazetenin varlığı mutlak olarak yasaklanmalıdır. Azınlığın, tüm parti önünde, program, taktikler ve örgüt üzerine olan anlaşmazlıklarını, özel olarak bu amaç için yayınlanmış tartışma dergisinde tartışma hakkı olacaktır. Ancak, rakip bir gazetede, çoğunluğun kararlarını ve eylemlerini bozucu bildirimler

yapma hakkı olmayacaktır." (agy, c.20, s.519)

7. Tüzükte azınlık hakları yer alacaktır.

"(...) Herhangi bir azınlığın hakları parti tüzüğünde açıkça tanımlanmalıdır." (agy, c.9, s.167)

"Bize göre bunlar, (Lenin burada, yukarıda değindiğimiz 4, 5, 6, 7. maddelerden söz ediyor-R.Y.), kabul edilmeden hiçbir birleşmenin mümkün olmadığı, kesinlikle vazgeçilemez örgütsel ilkelerdir." (agy, c.9, s.167)

Tabii, bu noktada azınlıkla klik ya da hizip karıştırılmamalıdır. Azınlık kavramını kabul, klikleri kabul değildir. Azınlık, belli bir anda belli bir konuda farklı düşünmeyi anlatır. Sorun ya da farklılık hangi düzeydeyse, o düzeyin organı toplanır ve konuyu karara bağlar. Ondan sonra azınlık-çoğunluk yoktur. Klikler ise, kendi iç disiplinlerine sahip, uzun süreli, kalıcı birliklerdir.

Bir yanda KP'nin klik-hizip kabul etmediği doğrusu, öte yanda Lenin'in dayatmasıyla azınlık haklarının tüzükte yer alması. Bunlar birbiriyle nasıl bağdaşıyor?

Şöyle: Herhangi bir konu öne geldiği zaman farklı görüşler çıkabilir. Bu görüşlerden biri azınlıkta kalabilir, biri çoğunluk olabilir. Partide böyle bir duruma izin verilecektir. Hele ki bir kongre zemininde, azınlık görüşleri savunanlar tasfiye edilemez. Kongreye giderken üye çıkarılmaz ya da yeni üye alınamaz. Yani partide farklı

görüşler olur. Monolitik parti demek, farklı görüşlerin olmadığı parti demek değildir. Farklı görüşlerin olmadığı parti, yaşamayan partidir.

Mutlaka farklı görüşler olacaktır. Bu farklı görüşler hangi düzeyi ilgilendiriyorsa o düzeyde tartışılır. Karara kadar azınlığın olması da meşrudur, azınlığın tüzükle belirlenmiş hakları da vardır. Ama tartışma süreci içinde. Tartışma bağlanıp organ kararını verdikten sonra orada artık ne azınlık vardır, ne çoğunluk vardır, parti kararına uymak vardır. Artık örgütlü bir azınlık kendisini sürdürmeyecektir.

Bu şekilde ele alındığında, hem azınlığın kabulü, hem de kliklerin reddi birbiriyle uyumlu bir durum alır.

8. Parti yaşamında tüzük işleyecektir.

Parti yaşamında tüzük işleyecektir. Tüzüğü küçümsemek, aşırı "devrimcilik", biz yaptık biz bozarız, çoğunluk bizde vb. değil. Tüzük işleyecektir. Küçük arkadaş gurupları içinde tüzüğe gerek yoktur. Ama parti olabilmek için, içgüdülerden, onu sevdim ötekini sevmedim, buna güveniyorum bu adama güvenmiyorum yollu öznelliklerden uzaklaşabilmek için, tüzük zorunludur.

Tüzüğün işlemediği yerde parti yoktur, her türlü haksızlığın, her türlü adaletsizliğin olabileceği bir ortam vardır. Çünkü oyunun kuralı yoktur. Onun için herhangi bir birleşmede tüzüğün işlemesi üzerinde dayatılması gerekir.

“Oblomof çevresinin gevşek sabahlıklı, pufla terlikli evcimenliğine alışmış insanlar için, resmi tüzük dardır, sınırlayıcıdır, sıkıcıdır, kötüdür ve bürokratiktir, serflik bağıdır, özgür ideolojik mücadele ‘sürecine’ vurulmuş bir engeldir. Aristokratik anarşizm, tam da dar çevre bağlarını geniş parti bağıyla değiştirmek için resmi tüzüğe gereksinim olduğunu anlayamaz. Bir gurubun iç bağlarına ya da guruplar arasındaki bağlara resmi bir biçim vermek hem gereksiz, hem de olanaksızdır, çünkü bu bağlar, kişisel dostluğa ya da herhangi bir nedene bağlanmayan içgüdüsel bir ‘güven’e dayanır. Parti bağı bunların ikisine de dayanamaz, dayanmamalıdır. Bu bağ, resmi, ‘bürokratik’ yazılmış (disiplinsiz entellektüel açısından bürokratik) tüzük üzerinde kurulmalıdır. Ancak böyle bir tüzüğe tam uyum bizi gurupların karakteristiği olan kaprislerden ve inatçılıktan, özgür ideolojik mücadele ‘süreci’ dedikleri gurup çekişmelerinden koruyabilir.” (agy, c.7, s.390-91)

9. Özerklik değil, merkezilik.

“(…) Özerkliği merkeziyetçiliğe karşı savunma eğilimi, oportünizmin örgütsel konulardaki temel özelliğidir.” (agy, c.7, s.394)

Çevremizde görüyoruz, merkezilikten sıkılmış insan çoktur. Sovyetler Birliği’nin yenilgisi de bu duyguları güçlendirdi.

Onun için bu ölçütün altını bugün özellikle çizmeliyiz.

B. Ortama Göre Belirlenmesi Gereken Ölçütler:

Buraya dek ele aldığımız ölçütler, somut ortamdan bağımsız olarak her durumda kabul edilmesi gereken ölçütlerdir. Örneğin, demokratik-merkezîyetçiliğin hiçbir ortamda değişmemesi gereken yönleri vardır: En üst yetkili kongre, azınlık çoğunluğa tabi vb. Ama aynı demokratik-merkezîyetçiliğin öyle bazı yönleri de vardır ki, ortama göre uygulanması gerekir.

10. Türkiye'de illegal parti.

Hukuk çerçevesi amaçlarını rahatça savunmana ve o amaçlarla tutarlı pratik çalışma yürütmene izin vermiyorsa, yani demokratik ortam yeterli değilse, illegal örgütlenme esastır. Komünist partisinin, legal bile olsa, mutlaka bir illegal kolunun olması gerekir. Ama bu başka şeydir, partinin illegal olması başka şeydir.

Demokrasinin yeterli olmadığı ülkelerde illegallite esastır. Türkiye de böyle bir ülkedir. İşte bu koşullardaki bir ülkede legal parti savunmak komünist partisi üyeliğiyle bağdaşmaz. (agy, c.21, s.115) (c.20, s.515-16) (c.17, s.223-24) Legal parti kurulur, yararlı da olabilir ama illegal parti örgütünü dağıtmadan. Oysa son dönemde Türkiye'de yeniden canlanan tartışma bu değildir. Tartışma, legal parti mi, illegal parti mi diye yürüyor. İşte bu likidasyondur. Türkiye koşullarında illegal partiyi yokeden bir legal partiden

konuşmak likidatörlüktür.

İllegal partiye karşı, illegal basına karşı tavır almak, açık yasal partiden yana olmak, Türkiye koşullarında KP üyeliği ile bağdaşmaz.

Türkiye koşullarında illegal parti anlayışı esassa, demokratik merkezîyetçilikte de bunun getirdiği bir dizi değişik vurgunun yer alması gerekir. Özerkliği merkeziliğin önüne koymak her durumda oportünizmdir, ama illegal bir partide özerklik ile merkezîyetçilik dengesi daha da fazla merkezîyetçilikten yanadır. Legal bir parti de merkezîdir ama onda özerklik çok daha geniştir. Özellikle yerel örgütlerin özerkliği çok daha geniştir. İllegal partide ise özerklik son derece sınırlıdır. Aklara indikçe azalır ve yok olur. Hatta illegal bir parti, yerel-alt örgütlerde kongre yapamaz. Seçim yalnızca merkez komitesi için zorunludur. Yani demokrasi son derece sınırlıdır.

İllegal bir partide demokrasi asıl olarak parti kongresinin toplanması, merkez komitesinin seçilmesi, merkez komitesindeki tartışmalar ve parti basınındaki tartışmalarla sınırlıdır. (agy, c.5, 'Ne Yapmalı?') Demokrasinin sınırlılığını, olabildiğince dengeleyecek olan önlemler bunlardır. Keşke biraz daha demokratik olsaydı, ya da keşke biraz daha merkezi olsaydı diye yaklaşmanın olanağı yoktur. Çünkü bu durum isteklerden çıkmıyor, somut ortamın dayatmasıyla oluşuyor. Tabii, demokrasinin sınırlı oluşunun getirdiği zaafılar vardır. Ama illegalitenin ve demokrasiye sınır

getirmenin zorunlu olduğu yerde özerkliği ve demokrasiyi "genişletmenin" getireceği korkunç zaaflar ve tehlikeler yanında bunlar hiçtir.

Zor bir nokta ama sonuçta insanların niyetinden bağımsız olarak merkezilik öndedir, demokrasi geri çekilmiştir... İlegal parti komünistliğin ölçütüdür Türkiye'de.

11. Türkiye'de silahın yeri.

Türkiye koşullarının getirdiği bir durum da, silahın yeridir. Biz, her durumda "silahlı propaganda" vb. demiyoruz. Ama Türkiye gerçeği dendiğinde şu iki yönü görmezden de gelemeyiz:

a. Türkiye'de en olağan dönemlerde bile kendini, örgülünü, grevdeki işçiyi savunabilmek için silahın bir yeri vardır. Televizyonu izliyorsunuz, sarhoş bir adam boğaz köprüsünde kaza yapmış, polis onu karakola götürecektir. Birkaç kişi bağırıyor, polis çekmiş ateş ediyor... Ya da adamın birinin 7 yaşında oğlu var, çapraz fişeklik takıp tüfekle resmini çekiyor! Toplum böyle.

TKP'nin siyasal çizgisi, Türkiye'nin en esaslı çizgisidir. Ama bu tek başına yeterli değildir. Türkiye coğrafyası olağanüstü bir cesaret ve ataklık istiyor. Türkiye'de semt çalışması yapıyorsunuz, parmağını oynatamazsın. İşçi sınıfının gücü diyorsun, haydi uygulamaya koy. Adam geliyor tanıyor.

b. Daha da önemlisi, içinde yaşadığımız dönem, karşı-devrimci güçlerin göreceli üstünlüğü altında,

devrimci duruma gebe bir dönemdir.

Dolayısıyla, tüm komünistlerin silahlanması zorunludur. Görevi bu olan parti birimlerine gereç temini merkezi otoritenin görevidir. Her komünistin kendi gerecini temin etmesi de kendi görevidir.

Türkiye devrimci hareketi geneliyle yalnızca "pratikte ne yapıyorsun?" konusuna önem vermektedir. Yaptıklarını ne için yapıyorsun, nereye varmak için yapıyorsun, bunlar konu olmuyor. O zaman ne oluyor? Dincilerin bir bölümü de devlete karşı silahlı mücadele yürüttüğünden, bunlarla bazı devrimci çevreler birbirlerini hiç eleştirmiyorlar, hatta kolluyorlar. Yalnızca "pratik" ölçütü buraya getiriyor...

Ancak bu, pratikte ne yaptığının anlamı yok demek değildir. Gerçekten, dediklerimizi pratikte uygulamak zorunludur. Pratiğe bakmayı reddetmiyoruz. Ama pratiğin doğru yönde gittiğini nasıl anlayacağız? Leninist temelde bir pratik olduğunu nereden çıkaracağız? Bunun için bir takım ölçütlere bakmak gerekmiyor mu? İşte, pratiğin, yukarıdaki ölçütlerle birlikte bir anlamı vardır.

TKP'nin 9.Kongre hattını pratikte koyduktan sonra yanlışları daha iyi eleştirebiliriz. Şimdi eleştirdiğimizde, kendi eksikimizi örtmek için söylüyormuşuz gibi olur. Bizim dünkü pratiğimizle dünkü söylemimiz birbiriyle uyumluydu. Bugün farklıdır. Psikolojinin değişmesi belli bir zaman alacaktır, mali sorununun çözümü de öyle. Bunlar aşılıdıkça, pratikteki değişiklikleri göreceğiz. Pratik,

9.Kongre kararları **doğrultusunda** akacaktır.

“Partide her zaman tartışma ve mücadele olacaktır. Tek gerekli olan, bunları parti sınırları içinde tutmaktır – bunu da ancak kongre yapabilir.”
(agy, c.7, s.448)

Lenin burada çok önemli birşey söylemektedir. Partide daima farklı görüşler ve mücadele olacaktır. Tartışma ve mücadelenin olmadığı bir organizma ölüdür. Gelişmesinin tüm yolları tıkanmıştır. Sorun, bu tartışma ve mücadeleyi parti sınırları, yoldaşlık sınırları içinde tutabilmektir. Bunu da son çözümlemede ancak kongre yapar. Yani o denli önemli ise tartışmalar, kongre toplanır, karar verir. Ondan sonra mesele bitecektir.

Buraya dek saydığımız ölçütler dışında, komünistlerin birliğinde başka ne aranabilir? Başka hiçbir şey aranmaz. Öyleyse, sorun şuna gelip dayanıyor: Bu ölçütlerde anlaşma. Asıl olarak da, programda anlaşma. Çünkü öteki ölçütler geneliyle örgütsel işleyişlerdir. Bu örgütsel işleyişlerde anlaşmak çok zor değildir. Sorun asıl olarak programda anlaşmaktır.

İşçinin Sesi'nin 437.sayısından alınmıştır.

DEVİRİMCİ CEPHEYE GİDEN YOL VE TKP

A. Türkiye Ortamı

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi, 30 Aralık 1995'de yayınladığı duyuruda şöyle demişti: "Türkiye, Cumhuriyet döneminin en büyük siyasal bunalımını yaşıyor. Burjuvazinin yönetim (yönetememe) krizi derinleşiyor. Ve bu kriz, toplumsal krize, bir devrimci duruma dönüşeceğinin tüm işaretlerini veriyor."

Gerçekten, durum tam da böyledir. Emekçi halkta büyük bir tepki var. Bunun sonuçlarını her yanda görüyoruz. Artık en reddedilmez kanıt da, son günlerde ortaya çıkan öğrenci hareketleridir. Belki de hiçbir şey, ortamı, öğrenci hareketleri kadar güzel gösteremez. Gençlik, hele öğrenci gençlik, benzetme yerindeyse, romatizmalı insan gibidir. Yağmurun yağacağını en erken o hisseder. Nerede öğrenci hareketleri hızlanıyorsa, orada işler kızılsacak demektir.

Bunun karşısında, bu tepkinin devrimci güçlerle

birleşmemesi için, Türkiye devrimci hareketi tasfiye edilmek istenmektedir. Bir yandan devletin "güvenlik" güçleri eliyle, öte yandan reformizm-legalizm eliyle.

Yargısız infazlar olağanüstü hızlandı. Medyaya yansıyanlarla ölçülemez oranda hızlandı. Hergün yüzlerce ev basılıyor. Hergün kaç tane insan götürülüyor. Kim ölüyor, kim kalıyor belli değil... Bir de, eski legal partiler, yeni partileşmeler, yeni strateji değişiklikleri, hareketi legalizm ve reformizm yönüne götürmeye çalışıyor. Sanki anlaşmalı gibi!

B. Devrimci Hareket Birliği Zorunludur

Bu koşullar altında, Türkiye devrimci hareketinin, ilk adımda, hemen bir hareket birliğine varması zorunludur. Hiçbir örgüt, hem olanaklardan tek başına kendi gücüyle yararlanamaz, hem de gelen saldırıyı kendi gücüyle durduramaz. Faşizme, şövenizme, şeriatçılığa, emperyalizme ve yerli finans-kapitale karşı, demokrasi, özgürlük ve emekten yana bir düzen için hareket birliği, ortak karar - ortak eylem. Bu devrimci hareket birliğinin sağlanmasında tüm örgütlere görev düşmektedir.

Türkiye'de, komünistlerin birliği sorunu vardır. (Son zamanlarda, bazı bilinen çevrelerin yürüttüğü, TKP olarak, hem de legalde örgütlenmek üzere çalışmalar var. Eski ikiyüzlülükleri, oportünistlikleri içinde. Böyle yapılarla, komünistlerin birliği

gibi yüce bir davanın yanyana gelme olasılığı yoktur. Öte yanda kendisini komünist olarak tanımlayan illegal örgütler var. Bunların birliği sorunu vardır. Ama bu yazının konusu bu değildir.) Türkiye'de, bir de devrimcilerin birliği sorunu vardır. Bu iki sorunda da, samimi ve ısrarlı olmak zorundayız. Halk da bunu istiyor, gerçekten inandırıcı bir ses istiyor.

Bugün, devrimci birlik alanında iki ciddi adım atılmıştır. Bu iki adımdan biri, DHKP'nin ortaya getirdiği, tartışmaya açtığı, illegal alanda "Devrimci Cephe"dir. Bu cephe henüz oluşmuş değildir. Bir de HADEP'in başını çektiği, yasal alanda, "Emek, Barış, Özgürlük Bloku" vardır.

Bunların biri illegal bir cephedir, ötekisi legal bir bloklaşmadır. Dolayısıyla, biz, bu girişimleri birbirine rakip olarak görmüyoruz, tersine, birbirini tamamlar nitelikte görüyoruz. TKP'nin 30 Aralık duyurusunda, "TKP, devrimci hareket birliğinin sağlanmasında katkısı olacak her oluşumun içinde olacaktır" denmiştir. Yararlı, pratik çalışmalar ortaya koyma temelinde, ikisi içinde de olacağız. Bu çerçevede içinde TKP iki oluşuma da başvurusunu yapmış, üstüne düşeni yapmaya hazır olduğunu anlatmıştır.

Tehlikeleri boşa çıkarmak, olanakları değerlendirebilmek için, devrimci güçlerin irade ve mücadele birliği zorunludur. Bu devrimci birlik, gelmekte olan şeriata-faşizme ve devlete karşı mücadelede varım diyen herkesin yerini bulabile-

ceği bir birlik olmalıdır.

C. Devrimci Birlik Nasıl Sağlanacak?

Devrimci birlik nasıl sağlanacak, Devrimci cephe nasıl fikir planından pratiğe aktarılacaktır? Bunun çeşitli yolları olabilir ve her yol denenmeli, mutlaka sonunda liderliklerin ortak bir protokolu-na varılmalıdır. Ancak, bugün bu yolların bile oldukça gerisindeyiz. Bu nedenle, bugün atılması gereken ilk adım, birliği yaşam içinde başlatmaktır. Günlük mücadeleler içinde, yerel örgütler arasında yakın dayanışma ve işbirliği. Ortak yerel çalışma.

Bu dediğimiz, birlik sürecinin yerel çalışmayla başlaması, yalnızca "tabandan birlik" olarak algılanmamalıdır. Geçmiş yıllardaki cephe tartışmalarını hatırlayan yoldaşlar hemen o yönde düşünmesinler. Bu, birlik içinde olmak isteyen örgütlerin tabanlarına, liderlikleri eliyle indirilen bir tutumdur. Örneğin bu yazıda, TKP'nin yerel örgütlerine, "ortak yerel çalışma tüm gündemimizin başına geçmelidir" diyorum. Demek ki bu, yalnızca "tabandan birlik" değildir. Yerel örgütler kendiliklerinden eylem birliğine gitmiyorlar. Hem "tabandan", hem "tepeden" birliktir. Ama atılacak ilk somut adımlar tabanda atılacaktır, yerel örgütler eliyle atılacaktır. Tabandaki yakın çalışma, üst düzeydeki örgütlenmelere yolu döşeyecektir.

Görülen odur ki, günlük mücadelede böyle bir süreç yaşanmalıdır. Bu, uzun yıllardan gelen

karşılıklı güvensizlikleri aşmada tek yoldur. Çok farklı yerlerden geliyoruz. Dolayısıyla, bu örgütlerde birbirine karşı, hem yönetim düzeyinde, asıl olarak tabanda bir güvensizlik vardır. Tabii ki hedef, merkezi ilişkilerin düzenlenmesidir. Ama içinde bulunduğumuz somut koşullarda, üstte yapılacak "protokollar" yoluyla cepheye varma fikri sonuç getirmeyecektir. Tabanda birlikte çalışmadan, bu güvensizlikleri aşabilmek olanaksızdır. Üstlerde alınan kararlar, alt birimler eliyle uygulanır. Altın şekillenmesi nasılsa, öyle yaşama geçer. Yerel çalışmalarını yürüten devrimcilere büyük sorumluluk düşmektedir. Mutlaka yerel çalışmayı birlikte planlayıp, birlikte gerçekleştirmeliyiz. Taban çalışmasını ne denli başarıyla yaparsak, üst düzeyde oluşacak birliğin, cepheleşmenin de o denli çabuk ve sağlıklı olmasını sağlayacağız.

D. TKP Örgütlerinin Yapması Gerekenler

Devrimci Cephe, taban çalışmasından gelecektir dediğimizde, TKP'nin yerel örgütlerine düşen görevler nelerdir?

Bir kez, yerel mücadeleler içinde dayanışma, işbirliği ve giderek ortak planlama derken, gözümüzü tabii ki Türkiye'nin bu koşulları içinde gerçekten militan mücadele veren güçlere çevireceğiz. Bunlar da bugün bir elin beş parmağını geçmiyor.

Bu örgütler, TKP'nin teorik anlayışından farklı anlayışlar taşıyor olabilirler. Ama devrimci güçlerin birliği için teorik yaklaşımlarda anlaşmak gibi bir ölçü getiremeyiz. Ancak pratik bir ölçü getirebiliriz: Burjuvaziye karşı mücadele edenlerle güçbirliği yaparız.

Çok önemli bir nokta da şudur: Burjuvaziye karşı mücadele eden devrimci örgütlerin buldukları bölgelerin çoğunda yerel komiteler var. Eskiden beri var olduğumuz, belli bir güç taşıdığımız ve de pratik içinde yer aldığımız yerlerde zaten bu komitelerin içindeyizdir. Öte yanda, var olduğumuz ama bugüne dek ortak pratik çalışmaların dışında durduğumuz da çok bölge var. Böyle durumlarda yoldaşlarımız komiteye gidip hemen bir "hak" talep etmemelidirler. Var oldukları bölgelerde mutlaka komiteyle temasa geçmelidirler ve demelidirler ki, "biz de varız, her türlü eylemde bizi de sayacaksınız ve biz komitenin disiplinine uyarız."

Birdenbire git, "bize de komitede yer verin" de, olmaz. Devrimci hareket bu çeşit çıkarıcılıklardan çok çekmiştir. TKP hiçbir zaman bunları yapmadı, bundan sonra da yapmayacaktır. Biz o bölgede mücadele ediyorsak, o çalışmalar içinde yer alıyorsak, bir süre sonra komiteye de gireriz. Ayrıca, hedef yerel mücadelelerde işbirliğidir, mücadelenin yükseltilmesidir. Yerel komitelerin disiplinine uymak çok önemlidir.

Legal-illegal neler yapılabileceğini taban, bölge

temasları içinde ortak belirlemeliyiz. Burjuvaziye karşı gerçekten mücadele eden örgütlerle tüm eylemlerde, eylemlerin önceden planlanması da içinde olmak üzere, birlikte olacağız.

Ve de bu birlikte, geçmiş dönemin tortularını üzerimizden atmış biçimde var olacağız. İçtenlikle. Bunun altından ne çapanoğlu çıkacak gibi bir psikolojiyle değil. İçtenlikle. Bugün Türkiye'nin gereksinimi böyle bir birliktir. Böyle bir birleşme gerçekleştiği gün, emekçilerde büyük bir hareketlilik ortaya çıkacaktır. Bir çekim merkezi, bir güç odağı yaratıldığı zaman çok şey değişecektir. Yönetici yoldaşlar dünkü psikolojilerini bugünün görevlerine taşımamalıdır.

Sonra, bölgeler dışında da ortak çalışma zeminleri var. DETUAB, öğrenci gençlik, "haklar ve özgürlükler platformu" gibi, bölgeler dışında, Türkiye çapında çalışmalar var. Bunlar da çok önemli ortak çalışma zeminleridir.

E. Yeni Dönem, Parti İçi Yenilenme, Gerçek Bir Atılım

Örgüt içi yaşamda da yeni bir döneme giriyoruz. Geçtiğimiz dönemin kendi özel koşulları ve ona göre davranış biçimi vardı. Artık bunları değiştirme zamanıdır. (Bir başka benzer ortamda bile o özel koşullar ve davranış biçimi geri gelmeyecektir.)

Bizi bugüne disiplinimiz getirmiştir. Geçtiğimiz dönem içinde bazı yoldaşlar izlenen çiziyi doğru

bulmadılar. Ama yoldaşlarımızın hepsi de, verimleri değişik olmak kaydıyla, parti hattına uydular. Bizi yeni ortama taşıyan disiplin oldu. Şimdi yeni bir döneme giriyoruz. Bu yeni dönemde de yaslanmamız gereken en önemli unsur, yine disiplindir.

Tabii, disiplin gökten düşmüyor. Bu disiplinin altında, yıllar içinde edinilen deneylerin getirdiği sonuçlar var, güven var.

Bugün gelinen nokta izlenen çizginin doğruluğunu gösterdi. Kayıplartımız oldu. Tahribatları da, kişi kişiye hepimiz kendi benliğimizde yaşadık. Ama parti olarak, ilkelerimizle ters düşen davranışlar içine girmedik.

Partinin izlediği çizgi doğru çıkmasaydı, bugün disiplin kalır mıydı? Kalmazdı. Öyleyse, disiplinin iki yönü çok önemlidir. Bir yönü, öz disiplindir, insanın kendi kendine olan disiplindir. İkincisi de, pratiğin sonuçlarıdır. Ama bu ikisi arasında bir zaman farkı vardır. Öz disiplinin o zamanı tanınması gerekir. İzlenen hattın doğru olup olmadığının ortaya çıkması için zaman vermek gereklidir. Yıllardır birlikte çalışan insanlar olduğumuzdan, en itirazlı yoldaş bile o zamanı verdi. İşin püf noktası buradadır.

Bugün girdiğimiz yeni dönem asıl olarak iradi kararlarla pratiğe müdahale istiyor. Bu dönem, sürekli karar alma dönemidir, sürekli adım atma dönemidir. Karar alacağız, yanlış yapmaktan korkmayacağız. Türkiye'nin ortamı hızla ilerliyor.

Mutlaka ve mutlaka hızlı çalışma gerekiyor.

Geçmiş dönemde olağanüstü görev görmüş yoldaşların bile bu noktayı doğru kavraması gerekiyor. Hepimizin farklı yapıları var. Ortamın isteklerine bakmadan kendi yapımıza göre tutum alırsak, yanlış yaparız. Çünkü her yeni ortam insandan yeni ve başka özellikler istiyor. İyi komünist, ortama göre tutum alan insandır. Yoksa, her yeni dönemde eski kadrolar gitli, yeni kadrolar geldi, böyle komünist partisi olmaz. Gerçekten iyi yetişmiş komünist, dönemin isteklerini yerine getirendir. Parti içi yeni dönem, yenilik, adım atma, atılmanlık, sürekli karar istiyor. Hepimiz tutumlarımızı buna uydurmak zorundayız. Yeni bir coşku, yeni bir atılım gerekiyor.

Bu atılımın en önemli bir yönü, yeni üye kazanmadır. Türkiye'nin gitgide öne çıkardığı görevleri üstlenebilmek için, büyük sayılarda yeni üye kazanmak ve ülkenin her yanında örgütlenmek zorundayız. Hangi alanda, nasıl bir çalışma yaparsak yapalım, bu çalışma aynı zamanda bize yeni partililer kazandırmalıdır. Sonunda bunu sağlamayan çalışmayı başarılı kabul etmemeliyiz.

İkincisi, görevlerin yerine getirilmesi için merkezden ya da üstten yardım bekleme alışkanlığını yok etmeliyiz. Partimizin yaşamında bu konu yıllar içinde birkaç kez gündeme geldi. Şimdi yine aynı durum var. Merkezin olanakları varsa, atılması gereken adımlarda gereken yardımı yapmak zorundadır. Yapmıştır, yapmaktadır ve yapar da. Ama ya

gerçekleştirilmesi zorunlu görevler olanakları aşıyorsa? Görevin zorunluluğu, acilliği ortadan kalkıyor mu? Kalkmıyor ve o zaman görevi üstlenen yoldaşların kendi olanaklarını yaratmaları gerekiyor.

Diyelim bir bölgede gençlik çalışması başlayacak. İlk başta onlara bir küçük lokal gerekiyor. Bunu, bölge komitesi sağlayabiliyorsa, tabii sağlayacak. Ya da MK sağlayabiliyorsa, tabii sağlayacak. Ama ya sağlayamıyorlarsa? Söz konusu bölgede gençlik çalışması yapma zorunluluğu ortadan kalkıyor mu? Ne yaparlarsa yaparlar, mutlaka parasını bulurlar. Başka yolu yoktur. Bu yaklaşımla adım atmazsak, yapılması gerekenlerin çok azını yaparız, çünkü olanaklarımız daralmıştır. Şunu da iyi bilelim, örgütlerimizin ve parti kurumlarının hiçbiri, üstten-merkezden gelen yardımlarla kurulmadı. Kişi kişiye koşturmayla kuruldu. Bugün aynı şekilde koşturacağız. İş bilenin kılıç kuşananın. Bu zorluğu da aşacağız.

Geçtiğimiz dönemde "partiye teslimlik" ruhunda hasarlarımız oldu. Yakından tanıdığımız, dolayısıyla eksikliğini-artığını da iyi bildiğimiz yönetici yoldaşlarımızı, "parti" olarak almak, dolayısıyla itiraz ve tartışmayı yararsız yere arttırmak gibi tutumlara rastlandı.

Bu temel bir yanıltır. "Parti" kavramını, sekreterle, ya da herhangi bir yöneticiyle özdeşleştirmek doğru değildir. "Parti" ne partinin yöneticileridir, ne liderliğinin tümüdür, ne de hatta

üyelerinin tümüdür. "Parti" bunlardan oluşur ama bunların matematik bir toplamı değildir. Beş parmak vardır ama beş parmağı biraz sıktığınız zaman, değişik bir toplam ortaya çıkar, o bir yumruktur artık. Dolayısıyla parti, üyelerinin toplamından oluşan ama onların matematik toplamının üzerinde birşeydir.

Ve de partiye teslimlik, komünist için tanımlayıcı bir özelliktir. Onsuz komünist olunamaz. Partiye teslimlik, kölece bir vurgu taşımaz. Tam tersine, kendi kendine özgürce verilen bir karardır. Kimse kimseyi teslim almıyor. Ben kendim teslimsem teslimim. Parti işleyişi içinde bugün bu sekreterle, yarın başka sekreterle çalışırız, ertesi gün biz sekreter oluruz, bunlar başka konular. O düzeylerdeki tartışmaları, partiye teslimiyet duygusunun içine çekmemek, ondan ödün vermemek gerekir.

Yine geçtiğimiz dönemde yoldaşlar arası sevgi ve saygıda yer yer azalma oldu. Bunun nesnel temeli yok muydu? Vardı. Kuşkuculuk (belki daha iyi bir sözcük bulunabilir) haklı olarak yükseldi. (Partinin güvenliğini sağlama sorunudur bu.) Ve kendisinden beklendiği gibi davranmayan yoldaşlara da kuşku yaygınlaştırıldı. Bu işin nesnel yanısıdır ama şunu iyi bilmeliyiz ki, sevgi ve saygının azaldığı noktada birlikte verimli iş üretmenin olanağı yoktur.

Yoldaşlığı, karşılıklı sevgi ve saygıyı yükseltmeliyiz. Bunları geliştirmenin asıl yolu, pratik

mücadelelere daha hızlı, daha fazla girmektir. Yanındaki yoldaşınla sıkı durumlardan geçtiğin zaman, yoldaşlık duyguları, dayanışma duyguları artar. Bunun yanında, kişi kişiye de üstümüze düşen görevler var tabii.

Bu yeni ve çok zor dönemin başlangıcında, tek tek komünistler ve parti birimleri olarak her düzeyde ciddi, derin ve kapsamlı bir özeleştirme işletmeliyiz. Özeleştirmeyi, zaman zaman rastladığımız gibi, yalnızca yanımızdakini ya da alttakini ya da üsttekini eleştiriyiyle sınırlamamalıyız. Kendimizi eleştirmeliyiz.

Çalışmamızı altımızdaki, yanımızdaki ya da üstümüzdeki çalışmasına göre ayarlayamayız. Biz kendi vicdanımızla hesaplaşıp partiye girmişiz. Yanımızdakine bakıp girmemişiz. Biz komünistiz, yerimiz komünist partisindedir demişiz. Ne söz vermişiz? Tüm yeteneklerimizi, tüm olanaklarımızı, tüm yaşamımızı partinin devrim davasına adama sözü vermişiz. "Yanımdaki iyi çalışmıyor, enayimiyim, ben de onun kadar çalışırım!" Bu küçük burjuvalık olur. Yanımdaki iyi çalışmıyorsa eleştiririm, ben iyi çalışmamla ona örnek olurum. Örneği alabilecek yapıda değilse, canı sağolsun, tesadüfen girmiş yoldaştır, zaman ayıklar derim. Ya da, şimdi sorunları vardır, yarın düzelir derim ama çalışmamı ona göre ayarlamam.

Özeleştirmeyi de bu anlamda söylüyorum. Yanındaki eksikliği, vb., kullanma şu silahı. Kendini eleştirmek için kullan. Başkaları için komünist

değilsin.

Yeni dönemde parti-içi tüzük-program eğitimini hızlandırmalı, yaygınlaştırmalıyız. Neden TKP? Bu, özel mülkiyet duygularından kaynaklanmıyor. Bir parti de bizim olsun! Böyle yaklaşımlardan kaynaklanmıyor. TKP'nin öteki örgütlerden farkı nedir? TKP'yi TKP yapan nedir? Bunları derinden kavramanın yolu, tüzük ve program eğitiminden geçer.

Geçtiğimiz dönemin kendine özgü koşullarına rağmen, partimiz, ilk ayrılma dönemi dışında, üye sayısındaki en büyük artışı sağladı. Bu durum, bizim çalışmalarımız kadar, hatta daha da çok, ülkede kabarmakta olan devrimci dalganın sonucudur. İşte bu olanağın bilinçle üzerine gitmeliyiz ve mutlaka yeni üye kazanımını hızlandırmalıyız. Ve mutlaka yeni üyeleri hızla eğitip kavgaya sürmeliyiz.

F. 9.Kongre Kararını Tam Olarak Yaşama Geçirmeliyiz

* **Can alıcı soru 1:** Bugünün ortamında silah hangi hedeflerde kullanılmalıdır? Komünistleri bu alanda da öteki devrimci güçlerden ayıran bir çizgi var mıdır, varsa nereden geçmektedir?

Böyle bir çizgi, böyle bir farklılık vardır. Bu farklılığı özel olarak arayıp, "yaratıp" getirmiyoruz.

İki noktayı hatırladığımız zaman farklılığımız

kendiliğinden ortaya çıkar. Bir kez biz, "devrimi kadrolar yapar" a varan bir anlayış sahibi değiliz. Devrimi kadrolar, örgütler hatta bir sınıfın tümü değil, yığınlar yapar. Devrimi yığınlar yaparsa, bu alanda da mutlaka ve mutlaka mücadelenin halkçı karakterini dikkate almak zorundayız. Bu halkın mücadelesidir, devrimi halk yapacaktır. Öyleyse, yürümekte olan devrim mücadelesinin halkçı karakterini bir yere yazacağız. İkinci olarak şunu da yazacağız ki, komünistler olarak halkın fedaisi de değiliz. Bu iki nokta: Devrimi halk yapacaktır ve komünistler halkın fedaisi değildir.

Silahın devrim mücadelesindeki bugünkü yeri, bize göre, bu iki fikrin birlikte ele alınmasından çıkar. Bugünün doğrusu, silahı, çatışma anlarında yığınları savunacak ve ilerletecek, kendi deneylerinden öğrenmelerine (yığınlar kitaplardan değil deneylerinden öğreniyorlar) zemin hazırlayacak kullanımlara yönelmektir.

Bu temel hedefin yanı sıra, *Ne Yapmalı?*'yı hatırlayan yoldaşlar bunu da hatırlarlar, ajanların, provakatörlerin cezalandırılması görevi her zaman sürer. Dönemlere bağlı olmayan bir görevdir bu.

*** Can alıcı soru 2: Teknolojiyi ne düzeyde kullanmayı hedefleyeceğiz?**

Burada da iki doğrumuz var. Bu iki doğruyu yanyana koyduğumuzda, yine verilmesi gereken yanıt çıkar.

Birincisi, teknoloji fetişizmi yapmayacağız.

Aman en ilerisini kullanalım demeyeceğiz. Neden? Bunun dört temel nedeni vardır.

1. Şunu hiçbir zaman unutmamalıyız ki, asıl olan insandır. Asıl olan, insanın mücadele kararlılığıdır, moralidir, savaşçı ruh halidir. O insanın ve onun parçası olduğu toplumun kültür ve beceri düzeyidir. Burada yalnızca teknolojiyi kullanacak insandan değil, o insanın ait olduğu toplumdaki söz ediyoruz. Teknolojiyi bundan ayrı düşünürsek, "mücadelelerin halkçı karakteri" kavramının üzerini çizmiş oluruz. Oyleyse, Türkiye gibi bir ülkede, bu alandaki çalışmaları çok sade yöntemlerle yürütmeliyiz.

2. Yüksek teknoloji, ona gerçekten hazır olmayan örgütü polise kaptırır, çökertir. Çünkü teknolojinin birçok yan sonuçları var. O yan sonuçları bilmezsen, anlamazsan, gidersin. Bir örnek vereyim, bu örneği her alana taşıyabilirsiniz. Haberleşmeyi üstün teknolojiyle yaptığını, yakalanmayacağını düşünüyorsun ama gerçeğinde ne yaptığını pek de bilmiyorsun, aslında kullandığın yöntem telefonda da güvensiz olabiliyor.

3. Düşmanla arasına tekniği koyan, dolayısıyla düşmanı yakınlarında görmeyen, yakınlarında görmemeye alışan kadroların korkaklaşma olasılığı yüksektir. Bir kilometre öteden düğmeye basıp o gün düşman bildiğini yok etme yöntemine çok alışan, o düşmanla göğüs göğüse kavga zorunluluğu geldiği zaman korkabilir. Çünkü alışmamıştır.

4. Dördüncüsü ve en az ötekiler kadar önemlisi

de, mali gücümüz buna yetmez.

Dolayısıyla, teknoloji fetişizmi yapmayacağız. Ama bir doğrumuz daha var. Teknikte güçlü olan, taktikte de güçlü olur, düşmanın bir adım önünde gider.

Bu iki doğruyu birleştirmenin, partinin bugünkü gerçeğinde, yolu şöyle olmalıdır. Özel birimler ya da tüm parti bünyesi olarak, halkın düzeyini dikkate alan, mücadelenin halkçı karakterini öne çıkaran yöntemler ve araçlarla çalışacağız. Ama dün çok yüksek düzeylere ulaştırdığımız, bugün ise oldukça gerilemiş olan (başkalarıyla değil, kendi kendisiyle yapılan bir karşılaştırmada gerilemiş olan) bir yönümüzü de yeniden kalkındıracağız. Uzun yıllarını partiye vermiş yoldaşlardan kurulu dar bir kadro, ama teknolojinin her yönünden gerçekten haberdar, bilimsel gelişmelere gerçekten egemen bir dar kadro eliyle de yüksek teknoloji kullanımına yöneleceğiz. Tabii bunlar, gerçekleştirilmesi söylenmesi kadar kolay olmayan işlerdir, zaman ve inatçı bir emek ister.

9.Kongre kararında, özel birimlere gereç tedariki merkezin görevidir denmektedir. Merkez yapabildiğini yapıyor, ama yapabildiği fazla birşeye yetmiyor. Merkezin görevi ortadan kalkmıyor ama bu kadarını yapabiliyor. Ne olacak peki? Hele bu birimlerde çalışma görevini gönüllü olarak üstlenmiş insanlar için düşünüyorum. "Gereç gelmedi, o zaman yapmıyorum" olur mu? Gidecek, gereçlerini kendisi bulacak. Başka yolu yok.

Her konuya ve bu konuya böyle yaklaşırsak, çok daha hızlı ilerleriz.

Sonunda asıl olan komünistin moralidir, ruh halidir. Asıl olan mücadele azmidir.

Şansımızdır, Türkiye ortamındaki değişmelerle partinin yaşadıkları üstüste düştü. 9.Kongre zaten böyle bir üstüste düşüşün sonucu oldu. Bugün ise yeni bir döneme başlıyoruz. Bu da Türkiye'deki durumla üstüste düşüyor. "Gün birleşme ve düşmana ortak vurma günüdür. Tarih gecikmeyi affetmeyecektir! Oysa hareket birliğimiz, tüm emekçi yığınlar için yeni bir yazgının başlangıcı olacaktır!" (TKP Merkez Komitesi Duyurusu, 30 Aralık 1995)